

Broj: 03/10-50-19-409-24/12
Sarajevo, 12.11.2012.

Istraživanje broj: 130
Vrsta istraživanja:
KOMP – komparativni pregled
AN – analiza

**AGENCIJE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE
U HRVATSKOJ, SLOVENIJI, SRBIJI I CRNOJ GORI**

Pripremili:
Sena Bajraktarević
Goran Masal
Aida Osmanović

Deskriptor: korupcija, borba protiv korupcije

Istraživanje je namijenjeno poslanicima i delegatima, koji mogu postaviti dodatna pitanja, sugestije i komentare na email adresu: istrazivacki.sektor@parlament.ba.

Javnost Bosne i Hercegovine može komentirati radove, ali Istraživački sektor nema mogućnost da odgovara na komentare i diskutira o istraživanju.

Informacije navedene u sadržaju istraživanja važeće su u trenutku pripreme istraživanja i one se ne ažuriraju nakon objave istraživanja.

Istraživanje ne odražava zvaničan stav Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH).

SADRŽAJ

UVOD	3
HRVATSKA	5
Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK)	6
Kontrola rada Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta	6
Sastav i struktura Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK)	9
Nadležnosti i metode rada Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta	12
Suradnja sa pravosudnim institucijama	13
Suradnja sa institucijama vlasti	14
Suradnja sa policijom po Zakonu o USKOK-u	14
Suradnja sa upravnim organizacijama Ministarstva financija po Zakonu o USKOK-u	15
Suradnja sa Uredom za sprječavanje pranja novca po Zakonu o USKOK-u	15
Zaključeni sporazumi o suradnji sa državnim tijelima	15
Obveze banaka po Zakonu o USKOK-u	16
Suradnja s organizacijama civilnog društva	16
Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (PNUSKOK)	16
Sastav i struktura PNUSKOK-a	16
Nadležnosti i metode rada PNUSKOK-a	17
SLOVENIJA	17
Kontrola rada Komisije za sprječavanje korupcije	17
Sastav i struktura Komisije za sprječavanje korupcije	18
Nadležnosti i metode rada Komisije za sprječavanje korupcije	19
Saradnja s neprofitnim organizacijama	25
Saradnja s drugim organima javne uprave	26
Saradnja s međunarodnim organizacijama	26
SRBIJA	27
Kontrola rada Agencije za borbu protiv korupcije	27
Sastav i struktura Agencije za borbu protiv korupcije	28
Nadležnosti i metode rada Agencije za borbu protiv korupcije	33
Povezanost Agencije sa pravosudnim institucijama	38
Saradnja sa institucijama vlasti	38
Saradnja sa međunarodnim organizacijama	38
CRNA GORA	39
Nacionalna komisija za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala	39
Uprava za antikorupcijsku inicijativu	39
Kontrolna uloga Skupštine Crne Gore	41
Antikorupcijske institucije u Crnoj Gori	42
IZVORI	45

UVOD

Korupcija je svaki oblik zloupotrebe ovlasti radi lične ili grupne koristi, u javnom ili privatnom sektoru, a pojavljuje se u skoro svim područjima djelovanja i ima različite oblike. Države poduzimaju mjere sprječavanja, suzbijanja i sankcioniranja korupcije kroz propise i institucije zadužene za borbu protiv korupcije te strategije, politike i akcione planove.

Predmet ovog istraživanja su glavna ili vodeća državna tijela zadužena za borbu protiv korupcije u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji i Crnoj Gori. U istraživanju su detaljnije opisani status, sastav, struktura i nadležnosti svakog od ovih tijela, kako su propisani zakonom ili drugim propisom, i kontrola njihovog rada.

Pored ovih vodećih tijela, u sistemu borbe protiv korupcije učestvuju i druga državna tijela, u okviru svojih nadležnosti i u skladu sa antikorupcijskim propisima, i saraduju sa vodećim tijelima i međusobno. Svaka od navedenih država usvojila je više antikorupcijskih zakona i drugih propisa, kao i strategije za borbu protiv korupcije.

Postoje razlike u institucionalnoj organizaciji borbe protiv korupcije i u statusu i nadležnostima tijela za borbu protiv korupcije po državama. U Hrvatskoj su vodeći organi za borbu protiv korupcije Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, kao specijalizirano državno tužilaštvo u sastavu Državnog tužilaštva, i Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, u sastavu Uprave kriminalističke policije Ministarstva unutarnjih poslova. Ostala tijela su: Nacionalno vijeće za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije, koje je osnovao Hrvatski sabor, Vladino Povjerenstvo za praćenje provedbe mjera za suzbijanje korupcije, kao savjetodavno tijelo Vlade, i Samostalni sektor za suzbijanje korupcije Ministarstva pravosuđa. U Sloveniji organ za borbu protiv korupcije je Komisija za sprječavanje korupcije, kao samostalan i nezavisan državni organ. Komisija u svom radu saraduje sa policijom, tužilaštvom i nizom drugih državnih organa, uključujući one koji imaju i antikorupcijske nadležnosti. U Srbiji vodeći organ za borbu protiv korupcije je Agencija za borbu protiv korupcije, kao samostalan i nezavisan državni organ. Agencija također u obavljanju svojih nadležnosti saraduje sa drugim državnim organima. U Crnoj Gori tijela zadužena za borbu protiv korupcije su Nacionalna komisija za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, koju je formirala Vlada, i Uprava za antikorupcijsku inicijativu u sastavu Ministarstva pravde i ljudskih prava.

Navedena dva Ureda u Hrvatskoj imaju ovlasti tužilaštva, odnosno policije. Komisija u Sloveniji, pored nadležnosti sprječavanja, ima nadzorne i istražne ovlasti i provodi prekršajne i upravne postupke. Agencija u Srbiji ima preventivne i kontrolne nadležnosti i nadležnosti za vođenje opšteg upravnog postupka. Uprava za antikorupcijsku inicijativu Crne Gore ima uglavnom preventivne nadležnosti, a po svom statusu slična je Samostalnom sektoru za suzbijanje korupcije Ministarstva pravosuđa Hrvatske.

U tabeli su navedene osnovne informacije o vodećim tijelima za borbu protiv korupcije u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji i Crnoj Gori:

	Hrvatska	Slovenija	Srbija	Crna Gora
Propis koji uređuje rad organa za borbu protiv korupcije	Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta; Vladina Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova	Zakon o integritetu i sprječavanju korupcije	Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije	Vladina Odluka o obrazovanju Nacionalne komisije za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala Vladina Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave
Naziv organa za borbu protiv korupcije	Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta; Polijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta	Komisija za sprječavanje korupcije	Agencija za borbu protiv korupcije	Nacionalna komisija za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala; Uprava za antikorupcijsku inicijativu
Status i pozicija	specijalizirano državno odvjetništvo u sastavu Državnog odvjetništva; ured u sastavu Uprave kriminalističke policije	samostalan i nezavisan državni organ	samostalan i nezavisan državni organ	tijelo Vlade; uprava u sastavu Ministarstva pravde i ljudskih prava
Broj zaposlenih	29 <i>dužnosnika</i> u 2011. + službenici; 458	40	70, od predviđenih 123	14 16
Rukovodilac organa	ravnatelj Ureda; ravnatelj Ureda	predsjednik Komisije i dva zamjenika	Odbor i direktor	predsjednik; direktor
Ko imenuje rukovodioca organa za borbu protiv korupcije?	glavni državni odvjetnik; -	predsjednik države	Narodna skupština bira Odbor Agencije; Odbor Agencije bira direktora	Vlada; resorni ministar uz saglasnost Vlade
Oblasti rada organa za borbu protiv korupcije	procesuiranje korupcije i organiziranog kriminala; poslovi policije u oblasti progona korupcije i organiziranog kriminala	sprječavanje korupcije, integritet, lobiranje, sukob interesa, imovinsko stanje funkcionera, nespojivost funkcija, ograničenja poslovanja, pokloni, nadzor i istrage o navodnim slučajevima korupcije, učešće u međunarodnim projektima, analize i istraživanja pojava korupcije i prekršajni postupci	postupanje i odlučivanje u slučaju povrede Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije, sprječavanje korupcije, planovi integriteta, kontrola imovine funkcionera, vođenje registra funkcionera, registra imovine funkcionera i kataloga poklona, rješavanje o sukobu interesa, kontrola finansiranja političkih subjekata, istraživanja i analize o korupciji	praćenje provođenja Strategije za borbu protiv korupcije i akcionog plana, usvajanje izvještaja, dostavljanje izvještaja sa prijedlogom mjera Vladi na usvajanje; podizanje nivoa javne svijesti o problemu korupcije i sprovođenje istraživanja o korupciji, praćenje sprovođenja preporuka GRECO-a, saradnja sa nadležnim organima u izradi i sprovođenju zakonodavnih i programskih

	Hrvatska	Slovenija	Srbija	Crna Gora
				dokumenata, saradnja sa državnim organima u postupku po prijavama korupcije, sprovođenje Zakona o lobiranju, planovi integriteta, obavljanje poslova Sekretarijata Nacionalne komisije
Nadležnosti organa	represivne, istražne; represivne	preventivne, nadzorne, istražne, upravni postupci, prekršajni postupci	preventivne, kontrolne, opšti upravni postupak	kontrolne i monitoring; preventivne
Ko vrši nadzor nad radom organa za borbu protiv korupcije?	Hrvatski sabor, Državno odvjetništvo; načelnik Uprave kriminalističke policije, glavni ravnatelj policije, ministar	Državni zbor	Narodna skupština	Vlada; Ministarstvo pravde i ljudskih prava

HRVATSKA

U Hrvatskoj je 2001. godine osnovan *Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK)*, kao specijalizirano odvjetništvo (tužilaštvo) za progon korupcije i organiziranog kriminaliteta, u sastavu Državnog odvjetništva (Državnog tužilaštva). USKOK je u prvom redu zadužen za procesuiranje ili progon kaznenih djela korupcije i organiziranog kriminaliteta, a ne za njihovo otkrivanje.

Izvor: internetska stranica *Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta*

U sistemu progona i sankcioniranja korupcije u Hrvatskoj, osim USKOK-a, učestvuju i drugi državni organi. Vladinom Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova, u Upravi kriminalističke policije Ministarstva unutarnjih poslova osnovan je *Polijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (PNUSKOK)*, sa regionalnim službama u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku. Između Državnog odvjetništva i Ministarstva unutarnjih poslova potpisan je Protokol o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka.

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK)

Ustrojstvo i nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK) propisani su Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, koji uređuje: ustrojstvo, nadležnost i ovlasti USKOK-a, djelokrug i nadležnost sudova i postupanje u predmetima kaznenih djela određenih Zakonom o USKOK-u, imenovanje ravnatelja (direktora) i zamjenika ravnatelja USKOK-a, raspoređivanje na rad državnih odvjetnika (državnih tužilaca) i njihovih zamjenika, uvjete za primanje službenika i namještenika i osiguranje sredstava za rad USKOK-a, osiguranje prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelom, suradnju tijela državne vlasti i drugih tijela i osoba sa USKOK-om, međunarodnu suradnju u kaznenom progonu i istraživanju kaznenih djela iz nadležnosti USKOK-a.¹ U oktobru 2012. u Hrvatski sabor je upućen prijedlog izmjena Zakona o USKOK-u radi usklađivanja s Kaznenim zakonom. Izmjene, između ostalog, propisuju da član zločinačke organizacije koji, na primjer, služi zatvorsku kaznu od deset godina, ima priliku za smanjenje kazne ako njegovo svjedočenje ili dokazi koje ima mogu pomoći da se kazne neki drugi kriminalci. Također predviđaju da se županijski sudovi rasterete kako bi se mogli posvetiti, između ostalih, predmetima USKOK-a.²

Evropska unija je izdvojila milion eura za razvoj Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta radi jačanja institucionalnog kapaciteta i funkcioniranja Ureda i unaprjeđenja saradnje svih tijela uključenih u otkrivanje kaznenih djela korupcije i organiziranog kriminala, budući da je USKOK u prvom redu zadužen za procesuiranje, a ne otkrivanje tih nedjela.³

Kontrola rada Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

Nadzor Državnog odvjetništva (Državnog tužilaštva): Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (DORH) u obavljanju prava nadzora nad radom državnih odvjetništava dužno je poduzimati odgovarajuće mjere, a posebno obaviti neposredan uvid u cjelokupni rad i poslovanje svakoga državnog odvjetništva.⁴ Državno odvjetništvo ima stalni, svakodnevni nadzor nad radom USKOK-a.⁵ Odjel za unutarjni nadzor Državnog odvjetništva prati rad nižih državnih odvjetništava kroz mjesečna i godišnja izvješća i koordinira i sudjeluje u radu na pregledima cjelokupnog rada područnih državnih odvjetništava. Po potrebi, u slučaju poremećaja u radu državnih odvjetništava, vrši izvanredne djelomične preglede tih odvjetništava radi utvrđivanja uzroka koji su doveli do poremećaja u radu. Izvanredni nadzor nad radom ostvaruje se uvidom u rad dužnosnika i drugih zaposlenika u državnom odvjetništvu, uvidom u spise i odluke, te na drugi pogodan način.⁶

¹ Član 1. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Narodne novine, broj 76/09, 116/10, 57/11), izvor: internetska stranica Narodnih novina http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_07_76_1834.html (datum pristupa stranici 05.11.2012.)

² Izvor: <http://www.jutarnji.hr/izmjene-zakona-o-uskok-u-i-osudenicima-krace-kazne-ako-otkriju-korisne-informacije/1059407/>, 12.10.2012. (datum pristupa stranici 05.11.2012.)

³ Izvor: Portal Poslovni dnevnik, <http://www.poslovni.hr/vijesti/eu-za-unapreenje-rada-uskok-a-izdvaja-milijun-eura-145163>, 16.4.2010., (Hina/pd) (datum pristupa stranici 05.11.2012.)

⁴ Član 56. stav 1. Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine, broj 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130/11), izvor: internetska stranica Narodnih novina http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_07_76_1833.html (datum pristupa stranici 11.10.2012.)

⁵ Izvor: Izvješće Državnog odvjetništva o provedbi antikorupcijskih mjera, septembar 2012., str. 4, internetska stranica Hrvatskog sabora www.sabor.hr/fgs.axd?id=21710 (datum pristupa stranici 05.11.2012.)

⁶ Član 28. stav 1. i 2. Poslovnika Državnog odvjetništva, Narodne novine, broj 156/09, 61/11 http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_12_156_3890.html (datum pristupa stranici 06.11.2012.)

Mjesečni izvještaji USKOK-a Državnom odvjetništvu: USKOK, kao i županijska državna odvjetništva, dostavlja Državnom odvjetništvu mjesečne izvještaje, koji imaju tri dijela. Prvi dio se odnosi na izvješćivanje o pravnoj i drugoj problematici, sastancima i općenito izvanpostupovnom radu, drugi dio sadrži izvještaje o radu i odlukama u značajnim predmetima, treći dio sastoji se od statističkih tabela o radu kaznenih i građansko-upravnih odjela uz koje se daju samo najnužniji komentari ako je to potrebno zbog velikih zaostataka ili velikog broja negativnih odluka.⁷

Godišnji izvještaji Državnog odvjetništva Hrvatskom saboru o radu državnih odvjetništava: s obzirom na to da je USKOK u sastavu Državnog odvjetništva, izvještaji o njegovom radu su sastavni dio godišnjeg izvještaja Državnog odvjetništva o radu državnih odvjetništava, koji se podnosi Hrvatskom saboru. Prema Zakonu o državnom odvjetništvu, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je dužno podnijeti Hrvatskom saboru izvještaj o stanju i kretanju prijavljenog kriminaliteta u prethodnoj godini, o predmetima u vezi sa zaštitom imovinskih interesa Republike Hrvatske, pravnoj problematici u pojedinim područjima, pregledu organizacije i stanja kadra. U godišnjem izvještaju može se upozoriti na stanje i djelovanje pravnog sistema, nedostatke u zakonodavstvu i unutarnjem poslovanju državnog odvjetništva i dati prijedloge za unaprjeđenje rada. Nakon razmatranja izvještaja Hrvatski sabor će, ako ocijeni potrebnim, zauzeti stajališta u vezi sa stanjem i kretanjem kriminala i utvrditi obaveze nadležnih ministarstava i drugih državnih tijela kako bi se poboljšala učinkovitost kaznenog progona radi sprječavanja kriminala i unaprijedila zaštita imovinskih interesa Republike Hrvatske.⁸ Glavni državni odvjetnik je 16.10.2012. izložio Hrvatskom saboru Izvještaj o radu državnih odvjetništava u 2011. godini. U svom izlaganju ukazao je na to da državno odvjetništvo radi kao tijelo progona, a ne tijelo otkrivanja.⁹ Izvještaj su prije toga razmatrali i jednoglasno podržali Odbor za pravosuđe, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav i Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora. Na sjednicama ovih odbora glavni državni odvjetnik je također predstavio Izvještaj. Vlada je krajem juna 2012. dala mišljenje kojim je, uz nekoliko primjedbi, Saboru predložila prihvaćanje Izvještaja. U analizi autora iz Udruženja GONG navedeno je da se minimalan vanjski nadzor nad radom Državnog odvjetništva ostvaruje uvidom u godišnji izvještaj koji se predstavlja Hrvatskom saboru i da su većina mehanizama kontrole unutarnji.¹⁰

Izvještaji Državnog odvjetništva Nacionalom vijeću za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije, o provedbi antikorupcijskih mjera: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (DORH) uputilo je u septembru 2012. Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije Izvještaj o provedbi antikorupcijskih mjera,¹¹ koji sadrži podatke o nadzoru nad radom državnih odvjetništava, racionalizaciji mreže državnih odvjetništava, ostvarenju kadrovskih i drugih pretpostavki za primjenu novog Zakona o kaznenom postupku, progonu počinitelja kaznenih djela bez obzira na visinu stečene koristi izvršenjem koruptivnih kaznenih djela, stalnom praćenju rada USKOK-a, zaključenim sporazumima o suradnji sa drugim državnim organima, suradnji s organizacijama civilnog društva koje se bave područjem borbe protiv korupcije i td. Osim toga, Nacionalno vijeće je na sjednici 18.10.2012. razmatralo izvještaje nekoliko ministarstava i drugih organa o provedbi antikorupcijskih mjera u području njihove odgovornosti. Odlukom Hrvatskog

⁷ Član 176. Poslovnika Državnog odvjetništva

⁸ Član 40. Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine, broj 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130/11)

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_10_116_3053.html

⁹ Izvor: Portal Korzo.net, <http://www.korzo.net/Hrvatska-aktualno/Maden-Bajic-u-Hrvatskom-saboru-predstavlja-izvjesce-o-radu-drzavnih-odvjetnistava.html> (datum pristupa stranici 05.11.2012.)

¹⁰ Izvor: Antikorupcijska politika ili tek refleks pristupnog procesa? Analiza sadržaja i provedbe antikorupcijske politike u Hrvatskoj 2008.-2011., GONG, autor Duje Prkut, maj 2012.

www.antikorupcija.hr/lgs.axd?t=16&id=3207 (datum pristupa stranici 05.11.2012.)

¹¹ Izvor: internetska stranica Hrvatskog sabora www.sabor.hr/fgs.axd?id=21710 (datum pristupa stranici 05.11.2012.)

sabora iz 2006. osnovano je Nacionalno vijeće za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije, koje čine zastupnici, predstavnici poslodavaca, predstavnici sindikata, predstavnici nevladinih udruga koje se bave problemom korupcije, predstavnici akademske zajednice, stručnjaci i predstavnici medija. Članove Nacionalnog vijeća iz reda zastupnika predlažu zastupnici ili klubovi zastupnika u Hrvatskom saboru. Poslodavci, sindikati, nevladine udruge koje se bave problemom korupcije, akademska zajednica, stručnjaci i mediji predlažu u Nacionalno vijeće po jednog člana na temelju javnog poziva. Postupak utvrđivanja kandidata za članove Nacionalnog vijeća provodi Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskoga sabora. Odbor podnosi Hrvatskom saboru prijedlog za izbor, odnosno imenovanje predsjednika i članova Nacionalnog vijeća. Mandat članova Nacionalnog vijeća traje do isteka mandata pojedinog saziva Hrvatskoga sabora. Nacionalno vijeće ima predsjednika, potpredsjednika i devet članova. Predsjednik Nacionalnog vijeća bira se iz reda oporbenih zastupnika, a potpredsjednik iz reda zastupnika parlamentarne većine. Uz predsjednika i potpredsjednika tri člana Nacionalnog vijeća biraju se iz reda zastupnika i to jedan iz reda zastupnika parlamentarne većine, a dva iz reda zastupnika parlamentarne manjine.¹² Nacionalno vijeće nadzire i prati provedbu Strategije suzbijanja korupcije, prati podatke o pojavama korupcije koje na njegov zahtjev dostavljaju tijela zadužena za provedbu Strategije suzbijanja korupcije, analizira izvještaje nadležnih tijela o provedbi Strategije i akcijskih planova suzbijanja korupcije te ocjenjuje načine i rezultate provedbe, predlaže mjere za veću efikasnost provedbe Strategije, potiče i usmjerava suradnju Hrvatskoga sabora i državnih i drugih tijela te ostalih čimbenika zaduženih za provedbu Strategije suzbijanja korupcije, dva puta godišnje podnosi Hrvatskom saboru izvještaj o svom radu. Svojim djelovanjem i ustrojem Nacionalno vijeće jača nadzor nad tijelima zaduženim za provedbu Strategije suzbijanja korupcije.¹³ Nacionalno vijeće dužno je razmotriti prijedloge, pritužbe, stajališta i mišljenja koje mu, vezano uz pojave korupcije, upute pravne i fizičke osobe te ih uputiti nadležnim tijelima.¹⁴

Odlukom Vlade Republike Hrvatske osnovano je Povjerenstvo Vlade za praćenje provedbe mjera za suzbijanje korupcije, kao savjetodavno tijelo Vlade. Povjerenstvom predsjedava ministar pravosuđa, a članovi su osam ministara, zamjenica ministra gospodarstva, predsjednica Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave, predsjednik Vrhovnog suda, glavni državni odvjetnik, glavni državni revizor, ravnatelj Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta i ravnatelj Ureda za udruge. Povjerenstvo procjenjuje utjecaj mjera iz nacionalnih strateških i provedbenih dokumenata vezanih uz suzbijanje korupcije, kontinuirano radi na unaprjeđenju nacionalnih strateških i provedbenih dokumenata vezanih uz suzbijanje korupcije, daje smjernice za izradu nacionalnih strateških i provedbenih dokumenata vezanih uz suzbijanje korupcije, prati i usmjerava aktivnosti koje se poduzimaju u području suzbijanja korupcije, razmatra donošenje i/ili promjenu važećih propisa kojima se uređuje suzbijanje korupcije, daje prijedloge u vezi s prihvaćanjem i primjenom međunarodnih propisa iz područja suzbijanja korupcije.¹⁵ Stručne i administrativne poslove za Povjerenstvo obavlja Samostalni sektor za suzbijanje korupcije Ministarstva pravosuđa, koji uspostavlja, promiče i obavlja suradnju nositelja provedbe mjera suzbijanja korupcije; pomaže i podupire nositelje provedbe mjera u cilju suzbijanja korupcije; sastavlja godišnja izvješća o provedbi mjera nacionalnih, strateških i provedbenih dokumenata te ih upućuje na

¹² Član 4. Odluke o Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije (Narodne novine br. 82/06) i član 3. Odluke o izmjenama i dopunama odluke o Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije (Narodne novine br. 35/09), izvor: internetska stranica Narodnih novina <http://www.nn.hr/Default.aspx> (datum pristupa stranici 11.10.2012.)

¹³ Član 2. Odluke o Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije i član 2. Odluke o izmjenama i dopunama odluke o Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije

¹⁴ Član 3. Odluke o Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije

¹⁵ Tačka III. Odluke o osnivanju Povjerenstva za praćenje provedbe mjera za suzbijanje korupcije, Narodne novine, broj 90/2012 <http://narodne-novine.nn.hr/default.aspx> (datum pristupa stranici 05.11.2012.)

raspravu u Hrvatski sabor; surađuje s Nacionalnim vijećem za praćenje provedbe Strategije suzbijanje korupcije; potiče primjenu europskih i drugih međunarodnih politika suzbijanja korupcije; prati provedbu preporuka Skupine država protiv korupcije (GRECO); sudjeluje u aktivnostima koje proizilaze iz primjene Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije, Kaznenopravne konvencije Vijeća Europe o korupciji i njezinog Dodatnog protokola te Građanskopravne konvencije Vijeća Europe o korupciji; surađuje s javnim sektorom, privatnim sektorom i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i sudjeluje u izradi i praćenju njihovih mini akcijskih planova suzbijanja korupcije; sudjeluje u programima podizanja javne svijesti i obrazovanja o štetnosti korupcije; obavlja poslove izrade promotivnih letaka i brošura; uspostavlja, unaprjeđuje i promovira suradnju s organizacijama civilnog društva u cilju trajnog savjetovanja između organizacija civilnog društva i nositelja mjera nacionalnih strateških i provedbenih dokumenata; prikuplja i analizira podatke o provedbi Strategije suzbijanja korupcije; obavlja poslove izrade mjera za pripadajuće akcijske planove; izrađuje posebna izvješća o zakonodavnom okviru i trendovima suzbijanja korupcije sa statističkim podacima za pojavne oblike korupcije; provodi sustavnu analizu institucionalnog i zakonodavnog okvira, načina prevencije i zaštite »zvizdača«;¹⁶ provodi istraživanje o rasprostranjenosti i uzrocima korupcije; radi na prikupljanju, analizi i objavi svih važnih podataka vezanih uz suzbijanje korupcije; prati statističke podatke o procesuiranju koruptivnih kaznenih djela; prikuplja i analizira pravomoćne presude; središnje je mjesto za ujednačavanje i razmjenu podataka o suzbijanju korupcije između svih relevantnih tijela na nacionalnoj razini; razvija nove načine prikupljanja statističkih podataka; priprema materijale za ministra i druge članove Vlade Republike Hrvatske o suzbijanju korupcije; obavlja i druge poslove koje mu povjeri ministar.¹⁷

Sastav i struktura Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK)

Ustrojstvo i nadležnosti USKOK-a uređeni su Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Osim toga, na ustrojstvo i djelatnost Ureda primjenjuju se i odredbe Zakona o državnom odvjetništvu (Zakon o državnom tužilaštvu). Radom USKOK-a upravlja ravnatelj(direktor), kojeg na period od četiri godine imenuje Glavni državni odvjetnik (glavni državni tužilac) uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za poslove pravosuđa, te mišljenje kolegija Državnog odvjetništva Republike Hrvatske. Za ravnatelja se može imenovati zamjenik glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, odnosno županijski državni odvjetnik ili njegov zamjenik koji ispunjava uvjete za imenovanje za zamjenika glavnog državnog odvjetnika. Kandidat daje pisani pristanak za imenovanje na dužnost ravnatelja kao i izjavu kojom pristaje na sigurnosne provjere.¹⁸ Ravnatelj ima prava i dužnosti kao državni odvjetnik.¹⁹

Poslove državnog odvjetništva (državnog tužilaštva) u USKOK-u obavljaju ravnatelj i njegovi zamjenici. Broj zamjenika ravnatelja određuje ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog Glavnog državnog odvjetnika. Zamjenik ravnatelja u radu na predmetima i u postupku ima prava i dužnosti zamjenika državnog odvjetnika.²⁰ Zamjenika ravnatelja raspoređuje na rad u USKOK-u Glavni državni odvjetnik na prijedlog ravnatelja iz reda državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika na period od četiri godine. Nakon

¹⁶ Zvizdač je osoba koja prijavljuje korupciju.

¹⁷ Član 349. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa (Narodne novine 28/2012), izvor: internetska stranica Narodnih novina http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2012_03_28_670.html (datum pristupa stranici 11.10.2012.)

¹⁸ Član 3. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

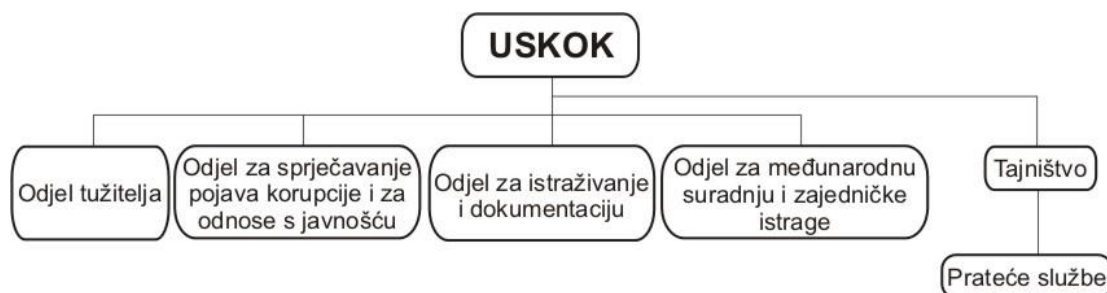
¹⁹ Član 4. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

²⁰ Član 5. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

isteka tog perioda zamjenik ravnatelja može biti ponovno raspoređen na rad u USKOK-u.²¹ Za zamjenika ravnatelja može biti raspoređen državni odvjetnik ili zamjenik državnog odvjetnika koji je poslije položenog pravosudnog ispita proveo na radu najmanje osam godina kao sudac, državni odvjetnik, zamjenik državnog odvjetnika, odvjetnik (tužilac) ili kao policijski službenik na poslovima suzbijanja kriminaliteta, te koji ima izražene sklonosti za istraživanje najtežih i najsloženijih krivičnih djela. Zamjenik ravnatelja raspoređuje se na način, pod uvjetima i postupku u kojem se osigurava njegova stručnost, samostalnost i sposobnost za obavljanje državnoodvjetničke dužnosti na poslovima u USKOK-u.²² Iznimno, ako za to postoje osobito važni razlozi, Glavni državni odvjetnik može na prijedlog ravnatelja na rad u USKOK uputiti državnog odvjetnika ili zamjenika državnog odvjetnika za rad u određenom predmetu ili na određeno vrijeme, najduže godinu dana.²³ Suci koji postupaju u kaznenim predmetima iz člana 21. Zakona o USKOK-u, ravnatelj USKOK-a i njegovi zamjenici imaju pravo na staž osiguranja u povećanom trajanju, tako da se svakih 12 mjeseci stvarno provedenih na radu računa kao 16 mjeseci staža osiguranja.²⁴

Ravnatelj uz prethodnu saglasnost ministra nadležnog za poslove pravosuđa donosi sistematizaciju radnih mjesta službenika i namještenika.²⁵ Ravnatelja USKOK-a ocjenjuje Glavni državni odvjetnik, a zamjenike ravnatelja ocjenjuje ravnatelj na način i pod uvjetima utvrđenim u Zakonu o državnom odvjetništvu (državnom tužilaštvu).²⁶

USKOK u svom sastavu ima četiri odjela, tajništvo i prateće službe.

Izvor: internetska stranica Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

Odjel tužitelja: obavlja poslove državnog odvjetnika (tužioca) prema Zakonu o kaznenom postupku i drugim propisima, a posebno: usmjerava rad policije i drugih tijela u otkrivanju kaznenih djela i zahtijeva prikupljanje podataka o tim djelima, predlaže primjenu mjera osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda i imovine ostvarene kaznenim djelom predviđene Zakonom o USKOK-u i drugim propisima, obavlja druge poslove prema rasporedu poslova u Uredu. Ako je to potrebno zbog velikog broja predmeta mogu se u Odjelu tužitelja osnovati odsjeci za postupanje pred županijskim sudovima u Osijeku, Rijeci i Splitu. Poslove u Odjelu tužitelja obavljaju zamjenici ravnatelja, savjetnici i stručni saradnici pod nadzorom zamjenika ravnatelja koji je godišnjim rasporedom poslova raspoređen za upravljanje odjelom.²⁷

Odjel za sprječavanje pojava korupcije i za odnose s javnošću: upoznaje javnost o opasnosti i štetnosti korupcije te o metodama i sredstvima njihovog sprječavanja, na temelju ovlasti i upute ravnatelja Ureda izvještava javnost o radu Ureda, sastavlja izvještaje i izrađuje analize

²¹ Član 9. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

²² Član 8. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

²³ Član 11. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

²⁴ Član 63. stav (2) Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

²⁵ Član 6. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

²⁶ Član 7. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

²⁷ Član 16. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

o pojavnim oblicima i uzrocima korupcije u javnom i privatnom sektoru, a može davati ravnatelju Ureda i poticaje za donošenje novih ili izmjene važećih propisa, obavlja i druge poslove prema godišnjem rasporedu poslova u Uredu. Poslove ovog Odjela obavljaju savjetnici i stručni saradnici pod nadzorom zamjenika ravnatelja koji je godišnjim rasporedom poslova raspoređen za upravljanje odjelom.²⁸

Odjel za istraživanje i dokumentaciju: sistemski prikuplja podatke o pojavama korupcije i organiziranog kriminaliteta, organizuje i vodi bazu podataka koji mogu služiti kao izvor saznanja u postupku za kaznena djela iz člana 21. Zakona o USKOK-u, potiče i usmjerava suradnju između državnih tijela u cilju otkrivanja pojava korupcije i organiziranog kriminaliteta, obavlja i druge poslove prema godišnjem rasporedu poslova u Uredu. Ministar nadležan za poslove pravosuđa donosi posebna pravila o vođenju baze podataka u skladu s propisima za zaštitu tajnosti podataka i zaštitu osobnih podataka. Poslove ovog Odjela obavljaju savjetnici i stručni saradnici pod nadzorom zamjenika ravnatelja koji je godišnjim rasporedom poslova zadužen za rukovođenje odjelom.²⁹

Odjel za međunarodnu suradnju i zajedničke istrage: u skladu s međunarodnim ugovorima surađuje s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija, određuje članove u zajednička istražna tijela koja se na temelju međunarodnog ugovora ili na temelju dogovora za pojedinačni slučaj osnivaju radi istrage, kaznenog progona ili zastupanja optužbe pred sudom za kaznena djela iz člana 21. Zakona o USKOK-u, u Republici Hrvatskoj, ili jednoj ili više drugih država. U zajedničkim istragama na području Republike Hrvatske Odjel nadzire primjenu domaćih propisa te poštivanje suvereniteta Republike Hrvatske. O uočenim nedostacima ili spornim pitanjima koja se ne mogu razriješiti savjetovanjem s nadležnim tijelom druge države ili njegovim predstavnicima, obavještava bez odgode ravnatelja koji će po potrebi zatražiti mišljenje ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa i ministarstva nadležnog za vanjske poslove. Za potrebe zajedničke istrage Odjel: prima zahtjeve druge države za poduzimanje posebnih dokaznih radnji kaznenih djela u skladu sa članom 332. Zakona o kaznenom postupku i poduzima potrebne radnje pred nadležnim sudovima, u slučaju osobito hitnih radnji, koje su nadležna tijela drugih država prema posebnom sporazumu ovlaštena samostalno poduzimati na području Republike Hrvatske, nadzire poduzimanje, pazeći da nadležno tijelo druge države pri tome ne naruši nepovredivost doma ili pravo na osobnu slobodu i dostojanstvo osobe. Nakon provođenja tih radnji podnosi završni izvještaj ravnatelju, koji može zatražiti prisustvo ovlaštene strane službene osobe prilikom podnošenja izvještaja, prima zahtjeve nadležnih tijela druge države za pružanje pravne pomoći u postupcima za kaznena djela iz člana 21. Zakona o USKOK-u. O primanju i postupanju po zahtjevu, Odjel obavještava Državno odvjetništvo (tužilaštvo) Republike Hrvatske.³⁰

Tajništvo obavlja kadrovske i druge poslove prema godišnjem rasporedu poslova u USKOK-u. Osiguranje prostorija USKOK-a, osoba, objekata i radnji koje poduzima USKOK, obavljaju tjelesnom i tehničkom zaštitom službenici pravosudne policije raspoređeni na rad u USKOK-u.³¹ Službenike pravosudne policije premješta na rad u USKOK-u ministar nadležan za poslove pravosuđa.³²

²⁸ Član 15. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

²⁹ Član 14. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

³⁰ Član 17. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

³¹ Član 19. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

³² Član 20. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

U 2011. godini u USKOK-u je radilo 29 dužnosnika, od kojih su 22 ili 76% žene, što je postotno najveći udio žena u poređenju sa županijskim i općinskim odvjetništvima.³³ U 2011. godini Ured je primio 987 kaznenih prijava za korupcijska kaznena djela u širem smislu (723 prijave za kaznena djela zloupotrebe položaja i ovlasti i 264 prijave za korupcijska kaznena djela u užem smislu).³⁴ U Izvještaju Državnog odvjetništva je navedeno da se rad na predmetima korupcije i organiziranog kriminala prvenstveno veže za rad Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, što je tačno kad su u pitanju složeni veliki predmeti korupcije na visokom nivou poznati javnosti. U drugim predmetima, uz ravnatelja i zamjenika ravnatelja Ureda rade državni odvjetnici i zamjenici iz drugih državnih odvjetništava, koje posebnim rješenjem na rad u pojedinom predmetu upućuje Glavni državni odvjetnik na prijedlog ravnatelja. Zato prilikom razmatranja rada na predmetima korupcije i organiziranog kriminala treba cijeliti rad državnog odvjetništva u cjelini.³⁵ Po novom Zakonu o kaznenom postupku državni odvjetnik ima mogućnost istraživanja i provođenja istrage, što je učinjeno u radu na velikim predmetima, na kojima je bilo nužno angažirati sve kapacitete Ureda. Provođenje istraga u predmetima srednjeg i nižeg nivoa korupcije, posebno kada se radi o lokalnoj sredini, prvenstveno je dužnost policije i drugih državnih tijela.³⁶ U Izvještaju je također navedeno da se pitanje korupcije i zloupotreba na lokalnom nivou često smatra nečim izvan ovlasti državnih odvjetnika na lokalnom nivou i policijskih uprava i da je taj stav pogrešan zbog dužnosti državnog odvjetništva kao cjeline da sudjeluje u progonu kaznenih djela, ali i dužnosti policije da istražuje, sprječava i prijavljuje kaznena djela bez obzira na nadležnost.³⁷

Nadležnosti i metode rada Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

Nadležnost USKOK-a propisana je Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. U svom radu USKOK primjenjuje i druge zakone: Zakon o kaznenom postupku, Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem, Zakon o sprječavanju sukoba interesa, Zakon o sprječavanju pranja novca, Zakon o zaštiti svjedoka, Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela i td.

USKOK obavlja poslove državnog odvjetništva (državnog tužilaštva) u predmetima kaznenih djela iz Kaznenog zakona:

- zloporabe u postupku stečaja,
- nelojalne konkurencije u vanjskotrgovinskom poslovanju,
- zloporabe obavljanja dužnosti državne vlasti,
- protuzakonitog posredovanja,
- primanja mita,
- primanja mita u gospodarskom poslovanju,
- davanja mita,
- davanja mita u gospodarskom poslovanju,
- zloporabu položaja i ovlasti, ako je ta djela počinila službena osoba označena u članu 89. stavu 3. Kaznenog zakona,
- protupravnog oduzimanja slobode,
- otmice,
- prisile,
- trgovanja ljudima i ropstva,

³³ Izvor: Izvješće o radu državnih odvjetništava u 2011. godini, str. 7, internetska stranica Državnog odvjetništva <http://www.dorh.hr/IzvjesceORaduDrzavnih> (datum pristupa stranici 05.11.2012.)

³⁴ Izvor: Izvješće o radu državnih odvjetništava u 2011. godini, str. 54, 58.

³⁵ Izvor: Izvješće o radu državnih odvjetništava u 2011. godini, str. 53.

³⁶ Izvor: Izvješće o radu državnih odvjetništava u 2011. godini, str. 56.

³⁷ Izvor: Izvješće o radu državnih odvjetništava u 2011. godini, str. 59.

- protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice,
- razbojništva,
- iznude,
- ucjene,
- prikrivanja protuzakonito dobivenog novca,
- protupravne naplate, ako su ta kaznena djela počinjena u sastavu grupe ili zločinačke organizacije,
- zlouporabe opojnih droga,
- udruživanja za počinjenje kaznenih djela, uključujući pri tome sva kaznena djela koja je počinila ta grupa ili zločinačka organizacija, osim za kaznena djela protiv Republike Hrvatske i oružanih snaga,
- počinjenih u vezi s djelovanjem grupe ili zločinačke organizacije za koja je propisana kazna zatvora u trajanju dužem od tri godine, a kazneno djelo je počinjeno na području dviju ili više država ili je značajan dio njegovog pripremanja ili planiranja izvršen u drugoj državi.

USKOK je nadležan i za vođenje kaznenog postupka protiv organizatora grupe ili zločinačke organizacije za počinjenje kaznenih djela podvođenja, nedozvoljene trgovine zlatom i izbjegavanja carinskog nadzora. Nadležan je i za kaznena djela prikrivanja protuzakonito dobivenog novca iz člana 279. stava 1. i 2. Kaznenog zakona, sprječavanja dokazivanja, prisile prema pravosudnom dužnosniku, sprječavanja službene osobe u obavljanju službene dužnosti, napada na službenu osobu te kazneno djelo otkrivanja identiteta zaštićenog svjedoka, ako su ova djela počinjena u vezi s počinjenjem prethodno navedenih kaznenih djela. Na obrazloženi prijedlog ravnatelja Glavni državni odvjetnik može odrediti da u predmetima za kaznena djela zlouporabe položaja i ovlasti iz člana 337. stav 1. i 2. Kaznenog zakona (ako službena ili odgovorna osoba s ciljem da sebi ili drugome pribavi kakvu neimovinsku korist ili da drugome prouzroči kakvu štetu iskoristi svoj položaj ili ovlast, prekorači granice svoje ovlasti ili ne obavi dužnost ili ako je time prouzročena znatna šteta ili je došlo do teže povrede prava drugoga) u prethodnom postupku do podizanja optužnice postupka mjesno nadležno općinsko državno odvjetništvo, ako je očito da će se tako lakše provesti postupak ili ako postoje drugi važni razlozi.³⁸

Za prethodno navedena kaznena djela primjenjuje se Zakon o kaznenom postupku i drugi opći propisi kaznenog postupka, osim ako je Zakonom o USKOK-u što drukčije propisano.³⁹

Suradnja sa pravosudnim institucijama

Za predmete kaznenih djela u kojima je tužitelj USKOK stvarno i mjesno su nadležni županijski sudovi u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu.⁴⁰ U nabrojanim županijskim sudovima i u općinskim sudovima u Osijeku, Rijeci i Splitu te Općinskom kaznenom sudu u Zagrebu ustrojavaju se posebni odjeli za predmete navedenih kaznenih djela. Odjeli se sastoje od sudaca koji imaju iskustvo na radu u složenijim predmetima.⁴¹

Po Zakonu o USKOK-u, sud će na prijedlog USKOK-a, odrediti mjeru osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelom ako utvrdi da postoje osnove sumnje da je fizička ili pravna osoba počinila kazneno djelo iz člana 21. Zakona; zatim da su ukupna sredstva, prihodi i imovina te osobe stečeni kao imovinska korist od

³⁸ Član 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

³⁹ Član 29. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

⁴⁰ Član 31. st (1) Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

⁴¹ Član 32. st (1) Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

kaznenog djela; da vrijednost tih sredstava, prihoda ili imovine prelazi ukupnu svotu od 100.000 kuna.⁴²

Suradnja sa institucijama vlasti

Sva tijela državne vlasti i sve pravne osobe koje u obavljanju svojih poslova saznaju za okolnosti i podatke koji upućuju na neko kazneno djelo iz nadležnosti USKOK-a (član 21. Zakona o USKOK-u), posebno za one koje kroz način planiranja i pripremanja kaznenog djela, način izvršenja, postupanje s ostvarenim finansijskim sredstvima, sudjelovanje u poslovnom prometu, konspirativno ponašanje počinitelja, povezanost s inozemstvom, korupciju ili pokušaje korupcije i druga slična ponašanja (naznake organiziranog kriminaliteta) ukazuju na djelovanje udruženja od najmanje tri osobe koje su se udružile radi činjenja kaznenih djela, dužne su o tim okolnostima podnijeti kaznenu prijavu ili obavijestiti USKOK.⁴³

Suradnja sa policijom po Zakonu o USKOK-u

Ako se osnovano sumnja da je počinjeno kazneno djelo za koje se progon poduzima po službenoj dužnosti, pojavu naznake organiziranog kriminaliteta ili korupcije, policija će odmah o tome izvijestiti nadležno državno odvjetništvo i u dogovoru s tim državnim odvjetništvom poduzeti bez odgode potrebne radnje i o tome obavijestiti Ured (USKOK). Nakon primljene obavijesti o kaznenom djelu Ured može, ako ocijeni da je počinjeno kazneno djelo iz njegove nadležnosti, preuzeti rad u predmetu. O tome izvještava policiju i državno odvjetništvo koje je do tada postupalo u predmetu. Glavni državni odvjetnik može uputom odrediti da se u državnim odvjetništvima, koja imaju u radu veći broj predmeta u kojima se sumnja na kazneno djelo, odredi zamjenik koji će policiji davati upute i za poduzimanje potrebnih radnji i mjera, te po potrebi provoditi druge istrage. Ako državno odvjetništvo smatra da ne postoje naznake organiziranog kriminaliteta ili korupcije o tome izvještava Ured. Ured može zatražiti da Glavni državni odvjetnik da uputu o preuzimanju pojedinačnog predmeta ili njegovom povjeravanju drugom nižem državnom odvjetništvu. Po završenoj istrazi, državno odvjetništvo ustupa predmet Uredu, ako smatra da je počinjeno kazneno djelo iz njegove nadležnosti ili izvještava Ured da će nastaviti postupak.⁴⁴

Ako postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo iz nadležnosti Ureda i naznake organiziranog kriminaliteta, Ured i policija poduzet će sve što je potrebno da bi se prodrlo u središte zločinačke organizacije, razotkrili njezini članovi i organizatori te prikupili svi podaci i dokazi potrebni za kazneni postupak. S tim ciljem: policija bez odgode izvješćuje Ured o započinjanju i provođenju istrage, za kaznena djela iz člana 21. za koja su same saznale, a Ured se uključuje bez odgode po svojoj prosudbi, u izvršavanje svojih ovlasti pokretanja i usmjeravanja istrage kaznenih djela. Ured osobito vodi računa o hitnim istragama i dokaznim radnjama te mjerama privremenog osiguranja oduzimanja imovinske koristi. O poduzimanju tih mjera savjetuje se s policijom i Ministarstvom financija. Glavni ravnatelj policije Ministarstva unutarnjih poslova organizira središnje prikupljanje, pohranu i obradu svih obavijesti koje su važne za pokretanje i vođenje kaznenog postupka za kaznena djela iz člana 21., a posebno one koje se odnose na identitet, prirodu, sastav, ustroj, lokaciju i aktivnosti grupe ili zločinačke organizacije; veze s drugim grupama ili zločinačkim organizacijama te kaznena djela koja je počinila grupa ili zločinačka organizacija te njezin

⁴² Član 55. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

⁴³ Član 23. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

⁴⁴ Član 24. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

član ili pripadnik. Središnja evidencija tih obavijesti dostupna je zaštićenom računalnom mrežom Uredu u realnom vremenu.⁴⁵

Suradnja sa upravnim organizacijama Ministarstva financija po Zakonu o USKOK-u

Ako istrage policije ili državnog odvjetništva pokažu da postoje naznake organiziranog kriminaliteta kod kaznenih djela prijevare, uključujući gospodarsku prijevaru i prijevaru osiguranja, kaznenih djela kojima se povređuju prava intelektualnog vlasništva, kaznenih djela pranja novca, zloporabe u postupku stečaja, utaje poreza ili drugih davanja, zloporaba ovlasti u gospodarskom poslovanju, nedozvoljene trgovine, izbjegavanja carinskog nadzora i drugih kaznenih djela koja su počinjena s ciljem pribavljanja veće imovinske koristi, Ured će od nadležnih upravnih organizacija Ministarstva financija (Porezne uprave, Financijske policije, Carinske uprave, Financijskog inspektorata, Ureda za sprječavanje pranja novca) zatražiti kontrolu poslovanja pravne i fizičke osobe i privremeno oduzimanje novca, vrijednosnih papira, predmeta i dokumentacije koji mogu poslužiti kao dokaz, te zatražiti obavijesti o prikupljenim, obrađenim i pohranjenim podacima u vezi s neobičnim i sumnjivim novčanim transakcijama. U svom zahtjevu Ured može pobliže označiti potreban sadržaj tražene mjere ili radnje te zahtijevati da ga se o njoj izvijesti, kako bi im mogao biti nazočan ravnatelj ili zamjenik ravnatelja. Nepostupanje po zahtjevu ili dulje neizvršavanje zahtjeva predstavlja težu povredu službene ili radne dužnosti.⁴⁶

Suradnja sa Uredom za sprječavanje pranja novca po Zakonu o USKOK-u

Ako postoji sumnja na pranje novca, Ured za sprječavanje pranja novca će: obavijestiti USKOK o sredstvu, prihodu ili imovini za koju je na bilo koji način saznao, ako je vjerojatno da je stečena počinjenjem kaznenih djela navedenih u članu 21., od obveznika provedbe mjera sprječavanja pranja novca zatražiti sve podatke o transakcijama i strankama kojima obveznici raspolažu i u roku od tri dana dostaviti te podatke USKOK-u. Na zahtjev USKOK-a, Ured za sprječavanje pranja novca dužan je dati sve raspoložive podatke o transakcijama osumnjičenika za koje postoji sumnja da se radi o pranju novca, kao i izvršiti potrebne provjere s ciljem utvrđivanja postojanja takvih transakcija. Državni inspektori, ovlašteni za privremeno oduzimanje ili zadržavanje sumnjivih predmeta, sredstava ili imovine, uz obavijest Uredu dostavljaju zapisnik o poduzetoj radnji i kopiju odluke o oduzimanju ili zadržavanju.⁴⁷

Zaključeni sporazumi o suradnji sa državnim tijelima

Suradnja i zajednički rad sa tijelima zaduženim za sprječavanje i otkrivanje počinitelja kaznenih djela bitan je preduvjet za kasnije uspješno vođenje postupka. Zato USKOK sa pojedinim državnim tijelima koja rade na otkrivanju i sprječavanju korupcijskih kaznenih djela zaključuje posebne sporazume u kojima se detaljnije uređuju područja i način suradnje, zajednički rad, razmjena podataka i postupanje prilikom rada na pojedinim predmetima (koordinacija i slično). Između Državnog odvjetništva i Ministarstva unutarnjih poslova potpisan je Protokol o zajedničkom radu policije i državnog odvjetništva tijekom prethodnog i kaznenog postupka. Osim toga, USKOK je zaključio:

⁴⁵ Član 25. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

⁴⁶ Član 26. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

⁴⁷ Član 27. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

- Sporazum o unaprjeđivanju suradnje u borbi protiv organiziranog kriminala i korupcije s Poreznom upravom Ministarstva financija,
- Sporazum o razmjeni podataka u pretkaznoj fazi postupka s Ravnateljstvom policije,
- Sporazum o suradnji i razmjeni podataka, informacija i dokumentacije s Uredom za sprječavanje pranja novca Ministarstva financija,
- Sporazum o suradnji i razmjeni podataka, informacija i dokumentacije s Financijskim inspektoratom Ministarstva financija,
- Sporazum o suradnji na području otkrivanja kaznenih djela u postupcima financijskih nadzora s Financijskom policijom Ministarstva financija,
- Sporazum o suradnji s Uredom za središnju javnu nabavu Vlade,
- Sporazum o suradnji s Carinskom upravom Ministarstva financija,
- Sporazum o suradnji na području sprječavanja korupcije u postupcima javne nabave s Upravom za sistem javne nabave Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva.⁴⁸

Obveze banaka po Zakonu o USKOK-u

Čim sazna za vjerojatnost da određena osoba na svojim bankovnim računima prima, drži ili na drugi način posluje sa prihodima ostvarenima kaznenim djelima iz člana 21., a ti su prihodi važni za izvide i istragu tih kaznenih djela ili podliježu prisilnom oduzimanju prema odredbama Kaznenog zakona, Zakona o kaznenom postupku i Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, Ured će zahtjevom zatražiti od banke dostavljanje podataka o tim računima. Zahtjev sadrži podatke iz člana 56. stava 1., ali se sredstva, prihodi i imovina ostvareni kaznenim djelima ne moraju označiti u točnoj visini, ako ona još nije potpuno poznata. Banka je dužna zatražene podatke sadržane u zahtjevu Ureda, dostaviti u roku određenom zahtjevom. Ako banka ne postupi po zahtjevu, Ured će zatražiti da o zahtjevu odluči sudac istrage.⁴⁹

Saradnja s organizacijama civilnog društva

Odjel za sprječavanje pojava korupcije i za odnose s javnošću USKOK-a kontinuirano surađuje s nevladinim organizacijama koje se bave područjem borbe protiv korupcije.

Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (PNUSKOK)

Sastav i struktura PNUSKOK-a

Za obavljanje poslova iz djelokruga rada Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta osnovane su sljedeće službe: Služba organiziranog kriminaliteta, Služba kriminaliteta droga, Služba gospodarskog kriminaliteta i korupcije, Služba kriminalističko-obavještajne analitike, Služba kriminalističko-obavještajnih poslova, Služba za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta Zagreb, Služba za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta Rijeka, Služba za suzbijanje korupcije i organiziranog

⁴⁸ Izvor: Izvješće Državnog odvjetništva o provedbi antikorupcijskih mjera, septembar 2012., internetska stranica Hrvatskog sabora www.sabor.hr/fgs.axd?id=21710 (datum pristupa stranici 05.11.2012.)

⁴⁹ Član 49. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

kriminaliteta Split, Služba za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta Osijek i Služba posebnih kriminalističkih poslova.⁵⁰

Nadležnosti i metode rada PNUSKOK-a

Policijski nacionalni ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta prati i izučava određene pojavne oblike korupcije i organiziranog kriminaliteta, njihovih trendova i načina izvršenja. Izravno provodi složenija kriminalistička istraživanja korupcije i organiziranog kriminaliteta na nacionalnoj razini u uskoj suradnji sa Uredom za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK), drugim državnim odvjetništvima, te ostalim nadležnim državnim tijelima. PNUSKOK je nadležan za neposredno obavljanje poslova nacionalne razine složenog i organiziranog kriminaliteta i to u kriminalističkim istraživanjima:

- koje se provode na području dvije ili više policijske uprave,
- u kojima je potrebna zajednička međunarodna policijska istraga i koja se provode na području više zemalja,
- istaknutih nositelja najtežih oblika kriminaliteta i
- najsloženijih oblika kaznenih djela iz domene složenog i organiziranog kriminaliteta.

Odluku o dodjeljivanju ili preuzimanju kriminalističkih istraživanja u rad policijskim upravama ili PNUSKOK-u donosi glavni ravnatelj policije na prijedlog načelnika Uprave kriminalističke policije. PNUSKOK nadzire provođenje složenijih kriminalističkih istraživanja u policijskim upravama te, prema procjeni, može preuzeti poslove razine regionalnog složenog i organiziranog kriminaliteta od nadležne policijske uprave i isto tako određeno kriminalističko istraživanje iz svoje nadležnosti temeljem procjene proslijediti na rad određenoj policijskoj upravi. Vodi zbirku kriminalističkih evidencija i provodi potražnu djelatnost za najtraženijim počiniteljima teških kaznenih djela. Sudjeluje u međunarodnim aktivnostima vezanim uz problematiku korupcije i organiziranog kriminaliteta i u provođenju međunarodnih projekata za to područje. Utvrđuje metode i načine rada na otkrivanju i suzbijanju pojava oblika kriminaliteta iz svoje nadležnosti, izrađuje stratešku procjenu prijetnje od korupcije i organiziranog kriminaliteta, izrađuje prijedlog prioriteta u borbi protiv složenog i organiziranog kriminaliteta, te sudjeluje u predlaganju i izradi normativnih akata i pojedinih izvješća.⁵¹

SLOVENIJA

U Sloveniji organ zadužen za borbu protiv korupcije je Komisija za sprječavanje korupcije, uspostavljena 2004. kao samostalan i nezavisan državni organ.

Kontrola rada Komisije za sprječavanje korupcije

U skladu sa Zakonom o integritetu i sprječavanju korupcije⁵² nadzor nad radom Komisije za sprječavanje korupcije vrši Državni zbor. Komisija o svom radu jednom godišnje izvještava

⁵⁰ Član 33. tačka 5.3.1. Vladine Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova (Narodne novine, broj 70/2012), internetska stranica Narodnih novina <http://narodne-novine.nn.hr/default.aspx> (datum pristupa stranici 05.11.2012.)

⁵¹ Član 33. tačka 5.3.1. Vladine Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova

⁵² Član 19., 20. i 21. Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije, Uradni list Republike Slovenije, br. 69/2011 od 2. 9. 2011.,

Državni zbor. Godišnji izvještaj mora podnijeti najkasnije do 31. maja tekuće godine za prethodnu godinu. Predsjednik Komisije jednom godišnje izvještava Državni zbor, bez navođenja podataka koji bi omogućili identifikaciju obrađivanih fizičkih ili pravnih osoba, o sadržaju i opsegu rada, o svojim odlukama, nalazima, mišljenjima Komisije povezanim sa njenim nadležnostima i daje ocjenu trenutnog stanja u oblasti sprječavanja korupcije i sprječavanja i otklanjanja sukoba interesa.

Vanjski revizijski organ mora najmanje svake tri godine provesti unutarnju reviziju poslovanja Komisije u oblasti korištenja materijalno-finansijskih sredstava i kadrovskih pitanja. Revizijski izvještaj, Komisija dostavlja na upoznavanje predsjedniku Republike i Državnom zboru.

Državni zbor, primjenjujući odredbe Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije, nadzire imovinsko stanje, primanje poklona, sukob interesa i nespojivost funkcije sa profitnom djelatnošću predsjednika Komisije za sprječavanje korupcije i njegova dva zamjenika.

Komisija o svom radu obavještava javnost objavljivanjem svojih načelnih mišljenja, stavova i odluka i objavljivanjem poziva na sjednice i zapisnika sjednica. Komisija na svoje sjednice može pozvati predstavnike neprofitnih organizacija privatnog sektora iz oblasti sprječavanja korupcije i reprezentativnih sindikata javnog sektora.⁵³

Kada je u pitanju kontrola njenog rada, Komisija je u svom izvještaju⁵⁴ navela da je svjesna da će u skladu s međunarodnim standardima biti potrebno uvesti dodatni institucionalni nadzor nad njenim radom.

Sastav i struktura Komisije za sprječavanje korupcije

Komisija je samostalan i nezavisan državni organ koji samostalno izvršava nadležnosti i zadatke propisane zakonom. Komisija trenutno ima 40 zaposlenih službenika, uključujući predsjednika Komisije i njegova dva zamjenika.

Imenovanje predsjednika Komisije i dva zamjenika predsjednika Komisije: Mandat predsjednika Komisije traje šest godina, a mandat njegova dva zamjenika pet godina. Na osnovu člana 9. Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije, predsjednika i dva zamjenika predsjednika Komisije imenuje predsjednik Republike Slovenije, nakon što mu komisija za izbor dostavi imena kandidata. Komisija za izbor vrši izbor kandidata na osnovu primljenih prijava na javni poziv predsjednika Republike. Komisiju za izbor čine po jedan predstavnik Vlade, Državnog zbora, neprofitnih organizacija, privatnog sektora, Sudskog vijeća i Vijeća službenika.

Komisija za sprječavanje korupcije ima tri organizacijske jedinice: Ured Komisije, Službu za nadzor i istrage i Centar za integritet i preventivu. U Uredu Komisije obavljaju se poslovi pisarnice, pravni, kadrovski i finansijski poslovi, odnosi s javnostima i međunarodni odnosi i poslovi analitike i informatike. U Službi za nadzor i istrage rade nadzornici za sistemsku korupciju, nadzornici za suzbijanje korupcije, nadzornici za imovinsko stanje, povjerenik za sukob interesa, povjerenik za nadzor nad lobiranjem i povjerenik za zaštitu prijavitelja. U

<http://www.uradnolist.si/1/content?id=104995&part=&highlight=zakon+o+integriteti+in+prepre%C4%8Devanju+korupcije>
(datum pristupa stranici 05.10.2012.)

⁵³ Član 18. Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije

⁵⁴ Izvor: Godišnji izvještaj 2010 Komisije za sprječavanje korupcije, str. 21, internetska stranica Komisije za sprječavanje korupcije <https://www.kpk-rs.si/sl/komisija/letna-porocila> (datum pristupa stranici 05.10.2012.)

Centru za integritet i preventivu rade rukovodilac projekata za integritet, rukovodilac projekata za preventivu, savjetnici za integritet i preventivu i istraživači.

Ured Komisije brine se za sistemski razvoj protikorupcijske doktrine i etike rada javnog sektora, vrši analize i istraživanja u oblasti korupcije korištenjem informacijskih tehnologija, priprema prijedloge izmjena propisa iz oblasti rada Komisije, brine se za međunarodnu djelatnost Komisije i za odnose sa javnostima, i obavlja administrativne, kadrovske, logističke i finansijske poslove.

Služba za nadzor i istrage obavlja nadzorne zadatke Komisije, vodi postupke nadzora i istraga u vezi sa sumnjama na koruptivno ponašanje, obavlja nadležnosti utvrđivanja sukoba interesa, ograničenja poslovanja, nadzora nad imovinskim stanjem poreskih obveznika i kršenja odredbi o lobiranju, utvrđuje činjenično stanje u vezi sa sumnjama na korupciju u konkretnim predmetima, priprema i predlaže usvajanje načelnih mišljenja, stajališta, preporuka i objašnjenja u vezi sa sumnjama na korupciju u konkretnim ili sistemskim predmetima, obavlja zadatke u vezi sa zaštitom prijavitelja, nespojivošću funkcija, zabranom i ograničenjem primanja poklona, zakonskom obavezom upotrebe protukorupcijske klauzule, obavlja zadatke operativne saradnje s organima otkrivanja i progona i drugim nadzornim organima, prati predmete iz oblasti međunarodne korupcije i u tu svrhu se brine za koordinirano informiranje u odnosu na policiju, državno tužilaštvo i sudove i druge državne organe, odlučuje u postupcima o prekršajima i obavlja druge zadatke.⁵⁵

Centar za integritet i preventivu obavlja preventivne nadležnosti Komisije: obavlja zadatke u vezi sa planovima integriteta, uključujući pripremu stručnih osnova za planove integriteta, osposobljavanje javnih službenika i praćenje izrade planova integriteta, savjetuje u jačanju integriteta i sprječavanju i otklanjanju rizika za korupciju u javnom i privatnom sektoru, prati i analizira podatke o stanju i ostvarivanju zadataka sprječavanja korupcije, brine se za provođenje rezolucije o sprječavanju korupcije i priprema prijedloge njenih izmjena, upozorava nadležne organe na realizaciju obaveza koje proizlaze iz međunarodnih akata iz oblasti sprječavanja korupcije i daje im prijedloge u vezi s načinom realizacije tih obaveza, saraduje sa naučnim, stručnim, medijskim i neprofitnim organizacijama privatnog sektora iz oblasti sprječavanja korupcije, priprema i provodi konferencije, okrugle stolove, konferencije za novinare iz oblasti podizanja svijesti i sprječavanja korupcije, priprema aktivnosti podizanja svijesti javnosti iz oblasti protukorupcije, priprema stručnu literaturu namijenjenu za objavljivanje i obavlja druge zadatke.⁵⁶

Na osnovu pismenog sporazuma Komisije sa rukovodiocima državnih organa, javni službenici iz drugih državnih organa mogu najviše dvije godine obavljati zadatke u Komisiji. Za vrijeme dok ti službenici obavljaju zadatke u Komisiji oni su u svojim dužnostima i pravima izjednačeni sa javnim službenicima koji su zaposleni u Komisiji. Uz to oni rade po uputama predsjednika Komisije ili njegovih zamjenika.⁵⁷

Nadležnosti i metode rada Komisije za sprječavanje korupcije

Oblasti rada Komisije su sprječavanje korupcije, integritet, lobiranje, sukob interesa, imovinsko stanje funkcionera, nespojivost funkcija, ograničenja poslovanja, pokloni, nadzor i istrage o navodnim slučajevima korupcije, učešće u međunarodnim projektima, analize i

⁵⁵ Izvor: Godišnji izvještaj 2010 Komisije za sprječavanje korupcije, str. 13, internetska stranica Komisije za sprječavanje korupcije <https://www.kpk-rs.si/sl/komisija/letna-porocila> (datum pristupa stranici 05.10.2012.)

⁵⁶ Izvor: Godišnji izvještaj 2010 Komisije za sprječavanje korupcije, str. 13.

⁵⁷ Član 16.b Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije

istraživanja pojava korupcije i prekršajni postupci.⁵⁸ Zadaci i nadležnosti Komisije utvrđeni su Zakonom o integritetu i sprječavanju korupcije.⁵⁹ Komisija priprema stručne osnove za jačanje integriteta i za programe osposobljavanja; osposobljava osobe koje su odgovorne za planove integriteta; sa predstavnicima istovrsnih pravnih lica javnog prava⁶⁰ ili njihovih udruženja priprema modele njihovih planova integriteta; savjetuje pri jačanju integriteta i sprječavanju i uklanjanju rizika za korupciju u javnom i privatnom sektoru; prati i analizira podatke o stanju i izvršavanju zadataka sprječavanja korupcije u Republici Sloveniji; prati slučajeve iz područja međunarodne korupcije i prati i analizira podatke o broju i pojavnim oblicima krivičnih djela s elementima korupcije u Republici Sloveniji; izvršava zadatke u vezi sa lobiranjem; izdaje načelna mišljenja, stavove, preporuke i objašnjenja o pitanjima povezanim sa sadržajem Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije; brine se za provođenje rezolucije koja uređuje sprječavanje korupcije; priprema izmjene rezolucije koja uređuje sprječavanje korupcije u Republici Sloveniji i predlaže ih za razmatranje Vladi, koja ih predlaže na usvajanje Državnom zboru; daje saglasnost za planove aktivnosti za provođenje rezolucije koja uređuje sprječavanje korupcije organima utvrđenim u rezoluciji; upozorava nadležne organe na izvršavanje obaveza koje proističu iz međunarodnih akata iz oblasti sprječavanja korupcije i daje im prijedloge u vezi s načinom izvršavanja tih obaveza; saraduje s nadležnim državnim organima prilikom pripreme propisa iz oblasti sprječavanja korupcije; prati provođenje tih propisa i daje prijedloge za njihove izmjene i dopune; može dati mišljenje o prijedlozima zakona i ostalih propisa prije njihovog razmatranja u Vladi o usklađenosti odredbi prijedloga zakona i ostalih propisa sa zakonima i propisima koji uređuju oblast sprječavanja korupcije i sprječavanja i uklanjanja sukoba interesa; može Državnom zboru i Vladi podnijeti prijedloge za uređivanje određene oblasti usvajanjem zakona ili drugog propisa u skladu sa svojim nadležnostima; saraduje sa sličnim organima drugih država i međunarodnih integracija i međunarodnim neprofitnim organizacijama privatnog sektora iz oblasti sprječavanja korupcije; saraduje s naučnim, stručnim, medijskim i neprofitnim organizacijama privatnog sektora iz oblasti sprječavanja korupcije; priprema osnove za kodekse ponašanja; objavljuje stručnu literaturu; uz naplatu izvršava stručne zadatke u vezi sa pripremom i izradom planova integriteta i pripremom mjera za sprječavanje korupcije za korisnike iz privatnog sektora; vodi evidencije u skladu sa Zakonom o integritetu i sprječavanju korupcije; izvršava i druge zadatke utvrđene Zakonom o integritetu i sprječavanju korupcije i drugim zakonima.

Komisija je, između ostalog, glavni organ za nadzor nad lobiranjem; prekršajni organ i, u skladu sa Zakonom o općem upravnom postupku, vodi šest vrsta upravnih postupaka: postupak za izdavanje odobrenja funkcioneru da obavlja druge djelatnosti u svrhu primanja prihoda, postupak oduzimanja primljenih poklona od funkcionera, postupak odlučivanja o smanjenju plate poreskog obveznika, postupak registracije lobista, postupak sa prijavom zabranjenih aktivnosti lobista, postupak provjere izvještaja lobista.⁶¹

U vezi sa izvršavanjem zadatka praćenja slučajeva iz područja međunarodne korupcije i praćenja i analiziranja podataka o broju i pojavnim oblicima krivičnih djela s elementima korupcije u Republici Sloveniji, policija i državno tužilaštvo i sud dužni su obavještavati Komisiju o završenoj obradi krivičnih djela korupcije u kojima su istovremeno osumnjičeni, prijavljeni, optuženi ili osuđeni slovenački i strani državljani ili pravna lica sa sjedištem u Republici Sloveniji i inozemstvu, u roku od 30 dana od zaključivanja predmeta, i to policija obavještenjem o načinu zaključivanja predmeta, državno tužilaštvo aktom o odbijanju tužbe

⁵⁸ Izvor: internetska stranica Komisije za sprječavanje korupcije <https://www.kpk-rs.si/sl/komisija/pristojnosti-in-naloge> (datum pristupa stranici 05.10.2012.)

⁵⁹ Član 12., 13., 13.a, 14., 15., 16., 16.a Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije

⁶⁰ Pravna lica javnog prava su država, samoupravne lokalne zajednice, javni zavod, javni gospodarski zavod, javna agencija, javni fond i javno preduzeće.

⁶¹ Izvor: Godišnji izvještaj 2010 Komisije za sprječavanje korupcije, str. 13.

ili odustajanju od gonjenja, a sud presudom ili odlukom. Dužnost obavještanja se odnosi i na slučajeve kada u okviru međunarodne saradnje od stranih policijskih i pravosudnih organa saznaju za zaključeni predmet u stranoj državi u kojem je bio prijavljen, optužen ili osuđen državljanin Republike Slovenije.

Komisija utvrđuje cjenovnik za izvršavanje zadataka u vezi sa pripremom i izradom planova integriteta i pripremom mjera za sprječavanje korupcije za korisnike iz privatnog sektora i objavljuje ga na svojoj internetskoj stranici. Pri izračunavanju troškova i načinu uplate za izvršavanje navedenih zadataka primjenjuju se propisi usvojeni na osnovu zakona koji uređuje javne finansije.

Kada postoji sumnja na korupciju ili druge prekršaje Komisija za sprječavanje korupcije ima sljedeće nadležnosti: Komisija može na vlastitu inicijativu, na osnovu prijave pravnog ili fizičkog lica ili na zahtjev državnih organa, pokrenuti postupak zbog sumnje na korupciju, zbog kršenja propisa o sukobu interesa, ograničenju poslovanja ili o lobiranju, ili u svrhu ocjene i uklanjanja pojedinačnih ili sistemskih korupcijskih rizika ili kršenja etike i integriteta javnog sektora.

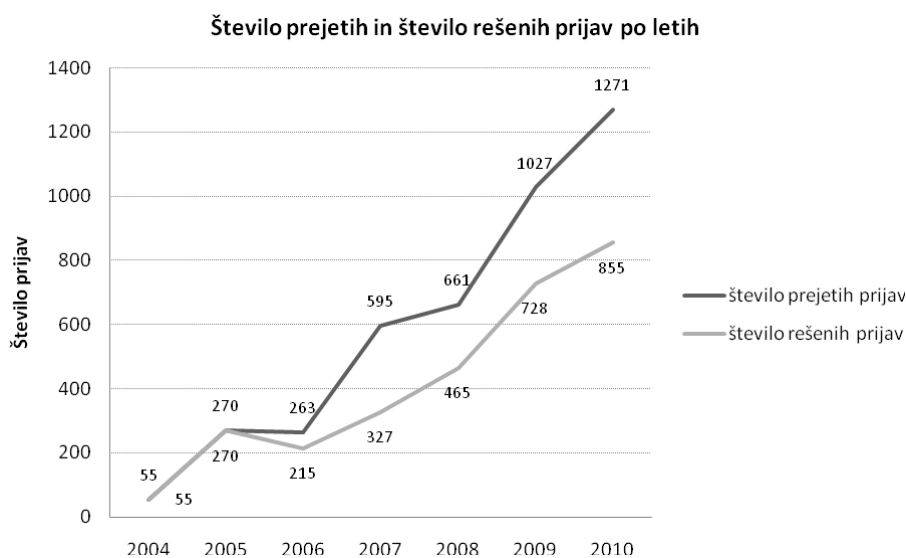
Zahtjev za pokretanje postupka mogu podnijeti Državni zbor, Vlada, Računski sud, Ombudsman za zaštitu ljudskih prava, Državna revizijska komisija, povjerenik za pristup informacijama od javnog značaja, Banka Slovenije i drugi samostalni državni organi ili javnopravne institucije iz oblasti finansijskog poslovanja, vrijednosnih papira, zaštite konkurencije i sprječavanja pranja novca, Sudsko vijeće, Vijeće državnog tužilaštva, državno tužilaštvo i sud, ako se ne radi o djelima za čije su gonjenje ili odlučivanje o njima oni nadležni u okviru svojih zakonskih nadležnosti.

Predmete po zahtjevima navedenih organa Komisija po pravilu razmatra prioritetno. Komisija može odlučiti da neće pokrenuti postupak ili odrediti prioritetno razmatranje ako zahtjev razmatra drugi nadležni organ ili sud ili ako je to u skladu s Poslovníkom Komisije ili aktom Komisije o standardima i postupku utvrđivanja redoslijeda razmatranja prijava ili pokretanja postupka na vlastitu inicijativu i standardima i načinu odlučivanja o prioritetnom razmatranju pojedinačnih predmeta. U slučaju odbijanja zahtjeva Komisija mora u roku od 15 dana od prijema zahtjeva pismeno obavijestiti podnosioca zahtjeva o svojoj odluci i o razlozima za nju. Komisija donosi i na svojoj internetskoj stranici objavljuje akt kojim utvrđuje standarde i postupak utvrđivanja redoslijeda razmatranja prijava ili pokretanja postupka na vlastitu inicijativu i standarde i način odlučivanja o prioritetnom razmatranju pojedinačnih predmeta.

Po završenom postupku Komisija izdaje načelno mišljenje ili nalaze o konkretnom slučaju. Načelna mišljenja i nalazi Komisije ne predstavljaju odluke o krivičnoj, prekršajnoj, odštetnoj, disciplinskoj ili drugoj odgovornosti pravnog ili fizičkog lica i nemaju oblik administrativne odluke. U načelnim mišljenjima i nalazima Komisija može obrađivati lične podatke pojedinca, i to ime, prezime, funkciju, položaj i posao. Načelna mišljenja Komisije sadrže posebno prikaz i stajališta Komisije o sistemskim nedostacima, neusklađenostima i problemima i prijedloge za poboljšanje stanja. Nalazi Komisije o konkretnom slučaju sadrže posebno opis stvarnog stanja, ocjenu postupanja s pravnog aspekta, s aspekta jačanja integriteta javnog sektora i s aspekta korupcijskih rizika i, u slučaju utvrđenih nepravilnosti ili rizika, objašnjenje kakvo bi bilo obavezno postupanje. Kada se nalazi Komisije odnose na određeno ili određivo fizičko ili pravno lice, Komisija tom licu šalje nacrt nalaza prije javnog objavljivanja, a ono može u roku od sedam radnih dana da se izjasni o navodima u nalazima. Ako se razmatrano lice ne izjasni o navodima u nacrtu, to nije prepreka za izdavanje nalaza Komisije. Ako Komisija na osnovu mišljenja nadležnog organa ocijeni da postoji

vjerovatnoća da bi to ugrozilo interese predkrivičnog, krivičnog ili drugog nadzornog ili sudskog postupka, neće poslati nacrt nalaza razmatranom licu. Komisija načelna mišljenja i nalaze o konkretnom slučaju zajedno s odgovorom razmatranog lica predstavlja javnosti objavljivanjem na svojoj internetskoj stranici i na drugi primjeren način. Ako bi javno objavljivanje nalaza Komisije ugrozilo interese predkrivičnog, krivičnog ili drugog nadzornog ili sudskog postupka, Komisija će se o terminu i sadržaju javnog objavljivanja prethodno konsultirati s nadležnim organom. Kada se nalazi odnose na funkcionera, javnog službenika na položaju, javnog službenika ili rukovodeće lice, Komisija nalaze šalje rukovodiocu organa ili organu koji je nadležan za neposredno vršenje nadzora nad radom razmatranog lica ili za njegovo imenovanje i razrješenje. Oni moraju u roku od 30 dana procijeniti štetne posljedice po ugled funkcije ili položaja i ugled organa ili subjekta u kojem razmatrano lice radi, pokrenuti nadzorne i disciplinske postupke i poduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa zakonom, kodeksima ponašanja i planom integriteta. O provedenim mjerama obavještavaju Komisiju. Bez obzira na prethodno navedeno, Komisija u slučaju kada je utvrđeno teže koruptivno ponašanje funkcionera, javnog službenika na položaju ili rukovodećeg lica šalje organu koji je nadležan za imenovanje i razrješenje razmatranog pojedinca prijedlog za razrješenje i o tome obavještava javnost. Nadležni organ je dužan izjasniti se o prijedlogu Komisije za razrješenje u roku od 30 dana. Komisija na osnovu zahtjeva državnih organa, organizacija i drugih fizičkih i pravnih lica izrađuje odgovore, mišljenja i objašnjenja i o drugim pitanjima iz svog djelokruga.

U grafikonu niže prikazan je broj prijava koje je Komisija primila (število prejetih prijav) i koje je riješila (število rešenih prijav) po godinama:

Izvor: Godišnji izvještaj Komisije za sprječavanje korupcije za 2010., str. 4.

Komisija ima nadležnost da zahtijeva nadzor tako što može, na osnovu nepravilnosti ili kršenja utvrđenih prilikom provođenja postupka, pokrenuti obrazloženu inicijativu prema:

- generalnom državnom tužiocu za provođenje nadzorne provjere rada određene organizacijske jedinice vrhovnog državnog tužilaštva ili okružnog državnog tužilaštva ili za provođenje radne nadzorne provjere rada pojedinačnog državnog tužioca ili rada na pojedinačnom predmetu;
- sudskom vijeću ili ministru za pravosuđe za provođenje službenog nadzora nad radom određenog suda ili nad radom određenog sudije;
- predsjedniku višeg suda za provjeru poslovanja suda u skladu sa zakonom koji uređuje sudove;

- nadležnom inspekcijskom organu ili drugom državnem organu za provođenje upravnog ili stručnog nadzora nad radom određenog organa, organizacijske jedinice ili nad radom u određenom predmetu;
- predsjednicima ili organima profesionalnih organizacija s javnim ovlaštenjima za provođenje stručnog nadzora u okviru svojih nadležnosti ili
- drugim organima ili njihovim predstavnicima za provođenje nadzora nad radom pojedinca, organa ili nad radom na pojedinačnom slučaju;
- rukovodiocu ili nadležnom organu za pokretanje disciplinskog postupka protiv pojedinačnog javnog službenika ili funkcionera.

Ako odbije gore navedenu inicijativu, nadležno lice ili organ mora najkasnije u roku od 15 dana od prijema inicijative Komisiji dostaviti pismeno obrazloženje odbijanja inicijative za provođenje nadzora ili za pokretanje disciplinskog postupka. Ako na osnovu inicijative provede nadzor, nadležno lice ili organ mora konačni izvještaj o provođenju nadzora i o nalazima i provedenim mjerama dostaviti Komisiji najkasnije u roku od osam dana od usvajanja izvještaja. Ako pokrene disciplinski postupak, mora o zaključku i rezultatima tog postupka obavijestiti i Komisiju u roku od osam dana od završenog postupka.

Zakonom o integritetu i sprječavanju korupcije utvrđena je protivkorupcijska klauzula, po kojoj je ništavan ugovor kojim neko u ime ili na račun druge ugovorne strane predstavniku ili posredniku organa ili organizacije iz javnog sektora obeća, ponudi ili da neku nezakonitu korist za dobivanje posla ili za ugovaranje posla pod povoljnijim uslovima ili za izuzeće od obaveznog nadzora nad provođenjem ugovorenih obaveza ili za drugo ponašanje ili propuštanje kojim je organu ili organizaciji iz javnog sektora prouzročena šteta ili je omogućeno dobivanje nezakonite koristi predstavniku organa, posredniku organa ili organizacije iz javnog sektora, drugoj ugovornoj strani ili njenom predstavniku, zastupniku, posredniku. Organi i organizacije javnog sektora dužni su u ugovore u vrijednosti iznad 10.000 eura bez PDV, koje sklapaju sa ponuđačima, prodavaocima roba, usluga ili sa izvođačima radova, kao obavezni dio ugovora o poštovanju konkretnog slučaja, uključiti prethodno navedeni sadržaj o protivkorupcijskoj klauzuli, a mogu uključiti i dodatne odredbe za sprječavanje korupcije ili drugog poslovanja u suprotnosti s moralom ili javnim redom. Ova odredba se odnosi i na sklapanje ugovora sa ponuđačima, prodavaocima ili izvođačima radova ili usluga izvan teritorije Republike Slovenije. Organ ili organizacija javnog sektora koja je sklopila ugovor mora, na osnovu svojih nalaza o navodnom postojanju navedenog činjeničnog stanja ili na osnovu obavještenja Komisije ili drugih organa u vezi sa navodnim nastankom takvog stanja, početi utvrđivati uslove ništavosti ugovora ili provoditi druge mjere u skladu sa propisima Republike Slovenije. Komisija, u slučaju da postoji sumnja o nepravilnostima prilikom provođenja odredbe o uključivanju sadržaja o protivkorupcijskoj klauzuli u ugovore, od organa i organizacija javnog sektora zahtijeva da joj dostave sve ugovore zaključene u određenom periodu ili sa određenom ugovornom stranom. Ako Komisija utvrdi kršenje odredbi ili navodno postojanje navedenog činjeničnog stanja, o tome obavještava organ ili organizaciju koja je zaključila ugovor i druge nadležne organe. U slučaju da organ ili organizacija javnog sektora ocijeni da zbog prirode pojedinačnog ugovora uključivanje protivkorupcijske klauzule nije moguće ili primjereno, ili ako se druga ugovorna strana sa sjedištem izvan Republike Slovenije protivi tom uključivanju, organ ili organizacija može Komisiju uz obrazloženi prijedlog zamoliti da za pojedinačni ugovor odobri izuzeće od obaveze o uključivanju protivkorupcijske klauzule. Prilikom odlučivanja Komisija uzima u obzir posebno javni interes da se ugovor zaključi, objektivne okolnosti koje ne omogućavaju zaključivanje posla sa protivkorupcijskom klauzulom i stupanj općeg korupcijskog rizika u poslovima iste vrste. Dozvola Komisije za zaključivanje ugovora bez protivkorupcijske klauzule objavljuje se na internetskoj stranici Komisije ili se po dogovoru s organom ili organizacijom objavljuje kada više ne može utjecati na zaključivanje ugovora. Organ ili organizacija javnog sektora koja ima obavezu postupke javnih nabavki voditi u skladu s

propisima koji uređuju javne nabavke dužna je, prije zaključivanja ugovora u vrijednosti iznad 10.000 eura bez PDV, u svrhu osiguranja transparentnosti posla i sprječavanja korupcijskih rizika, od ponuđača dobiti izjavu ili podatke o učešću fizičkih i pravnih lica u vlasništvu ponuđača, uključujući učešće *tihih partnera*⁶², i o privrednim subjektima za koje se u skladu s odredbama zakona koji uređuje privredna društva (*kompanije*) smatra da su društva (*kompanije*) povezana sa ponuđačem. Tu izjavu ili podatke organ ili organizacija javnog sektora je dužna predložiti Komisiji na njen zahtjev. Za fizička lica izjava sadrži ime i prezime, naziv prebivališta i udio vlasništva. Ako ponuđač dostavi lažnu izjavu ili da netačne podatke o navedenim činjenicama, to ima za posljedicu ništavost ugovora.

Komisija vodi evidenciju prijave o sumnjama na korupciju i kršenje Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije, evidenciju funkcionera, službenika na položaju, rukovodećih lica, službenih lica i lica odgovornih za javne nabavke, evidenciju slučajeva u oblasti međunarodne korupcije, evidenciju slučajeva iz oblasti zaštite prijavitelja koruptivnog ponašanja, evidenciju slučajeva u oblasti zaštite službenih osoba od kojih se zahtijeva nezakonito ili neetično ponašanje, evidenciju o postojanju uzročne veze između prijave i mjera protiv prijavitelja, evidenciju sa listama poklona, evidenciju poslovnih subjekata u vezi s ograničenjima poslovanja, evidenciju službenih osoba u vezi s kojima je utvrdila postojanje sukoba interesa, evidenciju poreskih obveznika u vezi s obavezom prijave imovinskog stanja, evidenciju slučajeva iz oblasti nesrazmjerno povećane imovine, evidenciju osoba odgovornih za planove integriteta, evidenciju funkcionera protiv kojih je Komisija predložila utvrđivanje odgovornosti zbog neprovođenja mjera iz rezolucije o sprječavanju korupcije, evidenciju – registar lobista, evidenciju samostalnih poduzetnika, kompanija ili interesnih organizacija za koje lobiraju lobisti i evidenciju izrečenih sankcija lobistima.⁶³

Što se tiče metoda rada, Komisija za sprječavanje korupcije u svojim postupcima primjenjuje zakon koji uređuje opći upravni postupak, ako Zakonom o integritetu i sprječavanju korupcije nije uređeno drugačije. Protiv odluka Komisije nije moguća žalba, a dozvoljen je upravni spor. Komisija ima pravo dobivati podatke i dokumente. Državni organi, organi samoupravnih lokalnih zajednica i nosioci javnih ovlaštenja i druga pravna lica javnog i privatnog prava⁶⁴ moraju Komisiji, na njen obrazloženi zahtjev, bez obzira na odredbe drugih zakona i bez obzira na oblik podataka, u roku koji odredi Komisija, besplatno dostaviti sve podatke, uključujući lične, i dokumente koji su potrebni za obavljanje zakonskih zadataka Komisije. Ako je zahtjev Komisije upućen Banci Slovenije, razmjena podataka se vrši u skladu s pravom Evropske unije koje uređuje razmjenu nadzornih i statističkih informacija i zaštitu poslovne tajne i u skladu s odredbama propisa koji u vezi s navedenim sadržajima obavezuju Banku Slovenije. Obrazloženi zahtjev mora sadržavati pozivanje na pravni osnov za dobivanje podataka i razloge i svrhu za koju se podaci zahtijevaju.

Prilikom provođenja svojih nadležnosti, bez obzira na odredbe drugih zakona i bez obzira na oblik podataka ili vrstu ili stupanj tajnosti, Komisija kod subjekta javnog sektora ima pravo uvida u podatke i dokumente kojima raspolaže taj subjekt i pravo zahtijevati njihov primjerak ili kopiju. Dostavljanje podataka i uvid u podatke ne odnosi se na podatke koje u svom radu u povjerljivom odnosu dobije advokat, ljekar, socijalni radnik, psiholog, svećenik ili neka druga osoba kojoj zakon nalaže dužnost zaštite podataka iz povjerljivog odnosa. Ako Komisija zahtijeva podatke koje nadležni organi dobivaju posebnim oblikom dobivanja

⁶² Tih partneri – osobe koje ne rade u kompaniji

⁶³ Član 76. Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije

⁶⁴ U Sloveniji pravna lica se dijele na pravna lica privatnog prava (*pravne osebe zasebne prava*) i pravna lica javnog prava (*pravne osebe javne prava*). Osnovna razlika je u tome što prva djeluju, prije svega, u korist osnivača, a drugi u ostvarivanju javnog interesa. Pravna lica privatnog prava osnivaju se posebnim pravnim aktom (statutom, ugovorom, jednostranom izjavom volje u obliku pisanog akta uspostavljanja), a pravna lica javnog prava se uspostavljaju zakonom ili drugim upravnim aktom, npr. javna preduzeća i javni zavodi.

podataka po zakonu koji uređuje obavještajno-sigurnosnu djelatnost ili ako postoji utemeljena opasnost da bi provođenje nadležnosti Komisije u vezi s uvidom ili dostavljanjem tih podataka onemogućilo ili značajno otežalo provođenje predkrivičnog ili krivičnog postupka ili ugrozilo živote ljudi ili sigurnost države, policija, državno tužilaštvo ili sigurnosno-obavještajna služba mogu Komisiji odbiti pristup cjelini ili dijelu zahtijevanih podataka ili ograničiti pristup određenim prostorijama. Odbijanje ili ograničenje mora biti pismeno obrazloženo. O ponovnom zahtjevu Komisije za uvid ili dostavljanje podataka u roku od 15 dana konačno odlučuje generalni direktor policije za policiju, generalni državni tužilac za tužilaštvo, a Vlada za obavještajno-sigurnosne djelatnosti. Ako je moguće utemeljeno zaključiti da osoba prikriva svoju imovinu ili prihode s namjerom izbjegavanja nadzora po Zakonu o integritetu i sprječavanju korupcije i Komisija ne može zadatke sprječavanja sukoba interesa i nadzora nad imovinskim stanjem ili nadzor nad izjavama i podacima ponuđača u javnim nabavkama izvršiti drugačije ili ne može drugačije utvrditi činjenično stanje, Komisija upućuje zahtjev nadležnim organima gonjenja i nadzora, uključujući ured nadležan za sprječavanje pranja novca, da u okviru svojih nadležnosti utvrde činjenično stanje imovine i vlasništva u Republici Sloveniji i u inozemstvu i da utvrđeno dostave Komisiji. U slučaju postupka zbog sumnje na korupciju i otkrivanja činjeničnih elemenata korupcije po Zakonu o integritetu i sprječavanju korupcije, u kojem su joj potrebni podaci iz nadležnosti ureda nadležnog za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, Komisija uredu upućuje obrazloženu pismenu inicijativu za prikupljanje i analiziranje podataka, informacija i dokumentacije u skladu sa zakonom koji uređuje sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma. Ured o onome što je utvrdio u najkraćem mogućem vremenu obavještava Komisiju. Na zahtjev Komisije službene osobe i rukovodioci ili odgovorne osobe u organizacijama kojima je dodijeljeno javno ovlaštenje dužne su prisustvovati sjednici Komisije i na njoj lično odgovarati na pitanja Komisije. Ta dužnost za navedene osobe vrijedi još dvije godine poslije prestanka statusa koji su imale u vrijeme događaja ili aktivnosti koju razmatra Komisija. Poziv na sjednicu Komisija pozvanoj osobi po pravilu uručuje lično preko organa ili organizacije u kojoj pozvana osoba radi. Poziv šalje poštom, preko svoje službene osobe ili preko pravnog ili fizičkog lica koje obavlja uručivanje dokumenata u fizičkom obliku ili elektronskim putem koji omogućava da se osoba stvarno upozna sa pozivom. Ako Komisija ocijeni da je tako primjerenije, poziv uručuje na adresi stalnog ili privremenog prebivališta pozvane osobe, u skladu s odredbama zakona koji uređuje opći upravni postupak. Izuzetno, osobu se može pozvati i telefonom, ako je s tim saglasna i ako saglasnost potvrdi Komisiji isti dan elektronskim putem sa svoje lične ili službene elektronske adrese. Poziv mora pozvanoj osobi biti uručen najmanje pet dana prije sjednice. Osoba pozvana na sjednicu Komisije ima pravo na pravno zastupanje i, bez obzira na odredbu o dužnosti da lično odgovara na pitanja Komisije, nije dužna odgovarati na pitanja ako bi odgovorom uzrokovala sebi ili članu svoje porodice značajnu imovinsku štetu ili krivično gonjenje.

U obavljanju svojih zadataka i nadležnosti Komisija može dobiti vanjsko stručno mišljenje. Osoba koja Komisiji da stručno mišljenje ne smije otkriti, objaviti ili neovlaštenim trećim osobama dostaviti podatke ili informacije koje je dobila ili s kojima se upoznala u okviru ili u vezi sa obavljanjem svog rada za Komisiju. Stručno mišljenje koje je dala Komisiji može objaviti ili na drugi način dostaviti javnosti samo na osnovu prethodne pismene dozvole Komisije.

Saradnja s neprofitnim organizacijama

Radi ostvarivanja svrhe Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije i radi jačanja integriteta Komisija saraduje s neprofitnim organizacijama privatnog sektora iz oblasti sprječavanja korupcije i sa reprezentativnim sindikatima javnog sektora. U okviru svog finansijskog plana

Komisija može financirati neprofitne organizacije privatnog sektora iz oblasti sprječavanja korupcije prilikom obavljanja zadataka u oblasti obučavanja, informiranja i podizanja svijesti javnosti i organa javnog sektora i prenošenja dobrih praksi u oblasti ostvarivanja svrhe Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije.⁶⁵

Saradnja s drugim organima javne uprave

Komisija je sa drugim organima javne uprave zaključila sporazume o saradnji u borbi protiv korupcije. Saradnja Komisije sa drugim državnim organima odvija se na tri niže navedena načina.⁶⁶

Ustupanje predmeta na obradu drugim organima, saradnja sa policijom i tužilaštvom

Sama Komisija istražuje samo one nepravilnosti koje su utvrđene Zakonom o integritetu i sprječavanju korupcije. Komisija nije nadležna za obradu krivičnih djela i nema policijska ovlaštenja, ali saraduje s policijom i tužilaštvom prilikom otkrivanja krivičnih djela. Prekršaje za koje utvrdi da postoji sumnja na krivična djela Komisija ustupa policiji ili tužilaštvu. Kada primljene prijave sadrže sumnju na prekršaje za čiju obradu Komisija nije nadležna, ona ih ustupa na dalje rješavanje nadležnim organima (policiji, tužilaštvu, inspektoratima...) sa molbom da je obavijeste o svojim nalazima ili mjerama. Koruptivna ponašanja koja su istovremeno i krivična djela posebno određuje Krivični zakonik: kršenje slobodnog odlučivanja birača, primanje mita prilikom izbora, nezakonito primanje poklona, nezakonito davanje poklona, zloupotreba službenog položaja ili službenih prava, uzimanje mita, davanje mita, primanje koristi za nezakonito posredovanje, davanje poklona za nezakonito posredovanje.⁶⁷

Ako iz onoga što utvrde drugi organi proizlazi da bi obrađivano ponašanje moglo predstavljati sumnju na korupciju ili druge prekršaje iz nadležnosti Komisije, Komisija nastavlja obradu tog predmeta.

Obaveza saradnje drugih institucija i organizacija sa Komisijom

Organizacije javnog prava (državni organi, organi lokalnih zajednica i nosioci javnih ovlaštenja i druga pravna lica) i organizacije privatnog prava dužne su saradivati sa Komisijom, ako su njoj u obavljanju njenih zakonskih zadataka potrebni određeni podaci kojima one raspolazu. Podatke moraju dostaviti Komisiji u roku koji Komisija odredi, bez obzira na odredbe drugih zakona.

Saradnja u predkrivičnim postupcima

Komisija, u skladu s Uredbom o saradnji državnog tužilaštva, policije i drugih nadležnih državnih organa i institucija, u otkrivanju i gonjenju počinitelja krivičnih djela i radu specijaliziranih i zajedničkih istražnih grupa⁶⁸ saraduje s nadležnim državnim tužiocem koji vodi predkrivični postupak i ocjenjuje da je takva saradnja Komisije potrebna radi otkrivanja krivičnog djela ili počinitelja.

Saradnja s međunarodnim organizacijama

Komisija učestvuje u međunarodnoj saradnji i predstavlja Republiku Sloveniju u međunarodnim organizacijama kao što su OECD, OUN, Vijeće Evrope i GRECO (Grupa

⁶⁵ Član 17. Zakona o integritetu i sprječavanju korupcije

⁶⁶ Izvor: internetska stranica Komisije za sprječavanje korupcije <http://www.kpk-rs.si/sl/nadzor-in-preiskave/sodelovanje-z-drugimi-organi> (datum pristupa stranici 18.10.2012.)

⁶⁷ Izvor: internetska stranica Komisije za sprječavanje korupcije <http://www.kpk-rs.si/sl/korupcija-integriteta-in-etika/korupcija-je-represivni-ukrepi> (datum pristupa stranici 05.10.2012.)

⁶⁸ Uradni list br. 83/2010

država Vijeća Evrope za borbu protiv korupcije), EPAC/EACN (Organizacija evropskih partnera u borbi protiv korupcije) i IACA (Međunarodna akademija za borbu protiv korupcije).

Komisija je na svojoj internetskoj stranici pokrenula aplikaciju za praćenje troškova javnih institucija pod nazivom *Supervisor*⁶⁹ koja omogućava uvid javnosti u troškove javnih institucija koji se odnose na robe i usluge.

SRBIJA

Agencija za borbu protiv korupcije u Republici Srbiji je samostalni, nezavisni državni organ, osnovan Zakonom o Agenciji za borbu protiv korupcije.⁷⁰ Zakon je objavljen 23.10.2008. godine, a njegova puna primjena počela je 01.01.2010. godine. Konstituisanje Agencije je započelo konstituisanjem Odbora Agencije u aprilu 2009. godine, koji je donio Poslovnik o radu Odbora, odredio kriterijume i sproveo konkurs za izbor direktora i zamjenika direktora Agencije. Zakonom o Agenciji za borbu protiv korupcije uređuju se osnivanje, pravni položaj, nadležnost, organizacija i način rada Agencije za borbu protiv korupcije, pravila u vezi sa sprječavanjem sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija i prijavljivanjem imovine lica koja vrše javne funkcije, postupak i odlučivanje u slučaju povrede ovog Zakona, uvođenje planova integriteta, kao i druga pitanja od značaja za rad Agencije.⁷¹ Zakon je urađen po ugledu na zakon Slovenije koji se odnosi na borbu protiv korupcije i predviđa obimne, pretežno preventivne nadležnosti Agencije.⁷²

Kontrola rada Agencije za borbu protiv korupcije

Za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti Agencija je odgovorna Narodnoj skupštini Republike Srbije, u skladu sa Zakonom o Agenciji za borbu protiv korupcije.⁷³ Odbor Agencije, čije članove bira Narodna skupština, usvaja godišnji izvještaj o radu Agencije⁷⁴ i dužan ga je podnijeti Narodnoj skupštini, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu. Godišnji izvještaj sadrži i izvještaj o sprovođenju Strategije, Akcionog plana i sektorskih akcionih planova. Agencija može da podnosi i vanredne izvještaje o radu na zahtjev Narodne skupštine, odnosno po sopstvenoj inicijativi. Godišnje i vanredne izvještaje o radu Agencija dostavlja i Vladi.⁷⁵

Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mjesta u stručnoj službi Agencije donosi direktor, po pribavljenom mišljenju Odbora Agencije, uz saglasnost odbora Narodne skupštine nadležnog za upravu.⁷⁶

⁶⁹ Internetska stranica aplikacije za praćenje troškova javnih institucija *Supervisor*: <http://supervisor.kpk-rs.si>

⁷⁰ Izvor: Član 3. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije ("Sl. glasnik Republike Srbije", br. 97/2008, 53/2010 i 66/2011), internetska stranica Agencije: http://www.acas.rs/sr_lat/zakoni-i-drugi-propisi/zakoni/zakoni-o-agenciji.pdf (datum pristupa stranici 11.10.2012.)

⁷¹ Član 1. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁷² Izvor: Izvještaj sa sastanka direktora nacionalnih institucija i agencija za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala zemalja članica Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECIP), od 9.-10.05.2011. godine u Bečićima, internetska stranica Uprave za antikorupcijsku inicijativu Crne Gore:

http://www.antikorupcija.me/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=12%3A&download=144%3Aizvještaj-sastanak-direktora-nacionalnih-institucija-i-agencija-za-borbu-protiv-korupcije-i-organizovanog-kriminala-zemalja-clanica-procesa-saradnje-u-jugoistocnoj-evropi-seecp&Itemid=117 (datum pristupa stranici 09.10.2012.)

⁷³ Član 3. stav 2. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁷⁴ Član 7. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁷⁵ Član 26. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

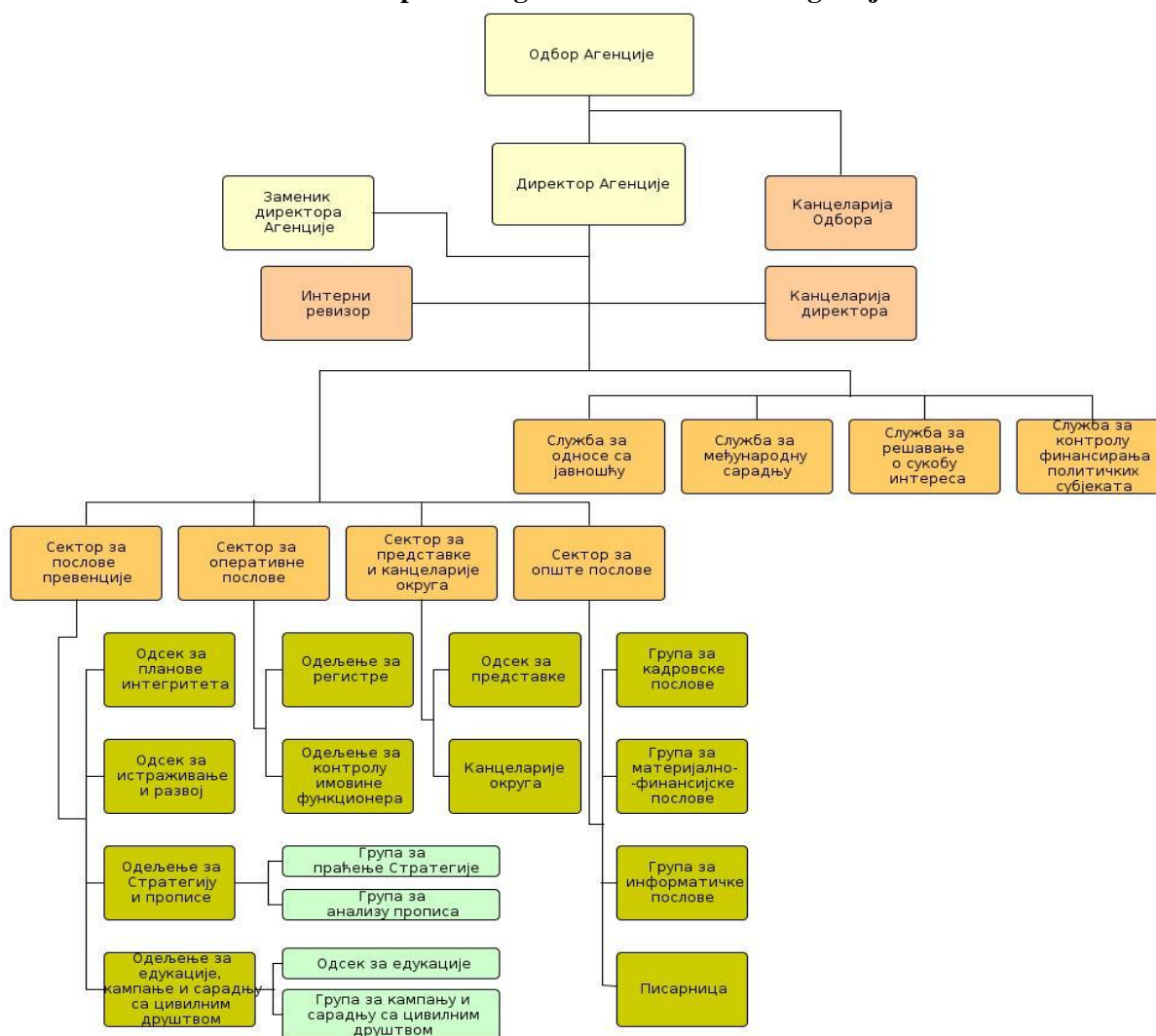
⁷⁶ Član 23. st. 3 Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

Javnost rada Odbora ostvaruje se: objavljivanjem opštih akata Odbora u "Službenom glasniku Republike Srbije"; objavljivanjem evidencija, izvještaja i odluka u sredstvima javnog obavještavanja; omogućavanjem novinarima i drugim zainteresovanim licima da prate sjednice Odbora sa kojih javnost nije isključena; održavanjem konferencija za štampu; davanjem službenih saopštenja; izdavanjem zbornika prakse i drugih publikacija u vezi sa radom Odbora i Agencije.⁷⁷

Sastav i struktura Agencije za borbu protiv korupcije

Agencija je samostalni, nezavisni državni organ sa sjedištem u Beogradu, ali može osnovati i organizacione jedinice izvan svog sjedišta.⁷⁸ Predviđeni broj zaposlenih u Agenciji je 123, ali je trenutni broj zaposlenih 70.⁷⁹

Grafički prikaz organizacione strukture Agencije

Izvor: internetska stranica Agencije za borbu protiv korupcije

⁷⁷ Izvor: Agencija za borbu protiv korupcije, internetska stranica: http://www.acas.rs/sr_lat/o-agenciji/nadleznosti/odbora.html (datum pristupa: 11.10.2012.)

⁷⁸ Član 4. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁷⁹ Izvor: Informator o radu Agencije za borbu protiv korupcije od 01.09.2012., internetska stranica: http://www.acas.rs/images/stories/iinformator_2012.doc (datum pristupa stranici 11.10.2012.)

Organi Agencije su Odbor i direktor i oni se nalaze na čelu Agencije. Odbor Agencije bira i razrješava direktora Agencije, odlučuje o uvećanju plate direktora, odlučuje po žalbama na odluke direktora kojima se izriču mjere u skladu sa ovim Zakonom, usvaja godišnji izvještaj o radu Agencije koji podnosi Narodnoj skupštini, vrši nadzor nad radom i imovinskim stanjem direktora, predlaže budžetska sredstva za rad Agencije, donosi poslovnik o svom radu i vrši druge poslove određene Zakonom o Agenciji za borbu protiv korupcije. Odbor Agencije može, na prijedlog direktora, da osniva savjetodavna ili radna tijela Agencije.

Odbor Agencije ima devet članova, koje bira Narodna skupština na prijedlog: Administrativnog odbora Narodne skupštine; predsjednika Republike; Vlade; Vrhovnog kasacionog suda; Državne revizorske institucije; Zaštitnika građana i Povjerenika za informacije od javnog značaja, putem zajedničkog dogovora; Socijalno-ekonomskog savjeta; Advokatske komore Srbije; udruženja novinara u Republici Srbiji, putem zajedničkog dogovora. Kandidat za člana Odbora Agencije koga predlože predlagači iz Advokatske komore Srbije i udruženja novinara u Republici Srbiji može da bude iz redova predlagača.⁸⁰

Za člana Odbora Agencije može da bude izabrano lice koje ispunjava opšte uslove za rad u državnim organima, ima završen fakultet, najmanje devet godina radnog iskustva i nije osuđeno za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije člana Odbora Agencije. Član Odbora Agencije ne može da bude član političke stranke, odnosno političkog subjekta i podliježe istim obavezama i zabranama koje se po ovom Zakonu odnose na funkcionere, izuzev zabrane koja navodi da funkcioner ne može da obavlja drugi posao ili djelatnost za vrijeme vršenja javne funkcije koja zahtijeva rad sa punim radnim vremenom ili stalni rad.⁸¹

Mandat člana Odbora Agencije traje četiri godine. Isto lice može da bude izabrano za člana Odbora Agencije najviše dva puta. Član Odbora Agencije ima pravo na mjesečnu naknadu u visini dvije prosječne mjesečne zarade bez poreza i doprinosa u Republici Srbiji. Član Odbora Agencije se razrješava ako nesavjesno vrši funkciju člana Odbora Agencije, ako postane član političke stranke, odnosno političkog subjekta, ako narušava ugled ili političku nepristrasnost Agencije, ako bude osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim funkcije člana Odbora Agencije ili ako se utvrdi da je povrijedio Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije. Postupak u kojem se utvrđuje da li postoje razlozi za razrješenje člana Odbora Agencije vodi Odbor Agencije, a postupak se pokreće na prijedlog predsjednika Odbora Agencije, najmanje tri člana Odbora Agencije, direktora Agencije, kao i predlagača tog člana Odbora Agencije. Odluku o razrješenju, na prijedlog Odbora Agencije, donosi Narodna skupština. Odbor Agencije može da udalji sa funkcije člana protiv koga se vodi postupak u kome se utvrđuje da li postoje razlozi za njegovo razrješenje. Odbor Agencije odlučuje većinom glasova svih članova. Radom Odbora Agencije rukovodi predsjednik, koga između sebe biraju članovi Odbora Agencije.⁸²

Predsjednik Odbora predstavlja i zastupa Odbor pred državnim organima i drugim domaćim i međunarodnim tijelima i organizacijama; stara se o organizaciji rada i izvršavanju zadataka i odluka Odbora; priprema i saziva sjednice Odbora, predlaže dnevni red sjednica i predsjedava sjednicama; potpisuje odluke i akte Odbora i obavlja druge poslove određene zakonom, Poslovnikom, odlukama i drugim aktima Odbora. Zamjenik predsjednika zamjenjuje predsjednika u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti i obavlja druge poslove za koje ga predsjednik Odbora ovlasti.

⁸⁰ Član 9. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁸¹ Član 8. i član 30. stav 1. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁸² Čl. 6. – 14. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

Direktor Agencije predstavlja Agenciju, rukovodi radom, organizuje i obezbjeđuje zakonito i efikasno obavljanje poslova Agencije, donosi odluke o povredi Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije i izriče mjere, daje mišljenja i uputstva za sprovođenje Zakona, priprema godišnji izvještaj o radu Agencije, izrađuje prijedlog budžetskih sredstava za rad Agencije, donosi opšte i pojedinačne akte, odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih u Agenciji, sprovodi odluke Odbora Agencije i vrši druge poslove određene zakonom.

Za direktora može da bude izabrano lice koje ispunjava opšte uslove za rad u državnim organima, ima završen pravni fakultet, najmanje devet godina radnog iskustva i nije osuđeno za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije direktora. Direktor ne može da bude član političke stranke, odnosno političkog subjekta i podliježe istim obavezama i zabranama koje se po ovom Zakonu odnose na funkcionere. Direktor se bira na javnom konkursu, koji raspisuje Odbor Agencije. Javni konkurs se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije" i najmanje jednom sredstvu javnog informisanja koje pokriva cijelu teritoriju Republike Srbije. Mandat direktora traje pet godina. Isto lice može da bude izabrano za direktora najviše dva puta. Direktor se razrješava ako nesavjesno vrši funkciju, ako postane član političke stranke, odnosno političkog subjekta, ako narušava ugled ili političku nepristrasnost Agencije, ako bude osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim funkcije ili ako se utvrdi da je povrijedio Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije. Postupak u kojem se utvrđuje da li postoje razlozi za razrješenje direktora vodi Odbor Agencije, a pokreće se na prijedlog predsjednika Odbora Agencije ili najmanje tri člana Odbora Agencije.

Agencija ima zamjenika direktora, koji se bira na javnom konkursu. Direktor bira zamjenika direktora između tri predložena kandidata sa liste koju utvrdi Odbor Agencije. Zamjenika direktora razrješava direktor. Mandat zamjenika direktora prestaje izborom novog direktora. Zamjenik direktora obavlja poslove u okviru ovlašćenja koja mu odredi direktor.⁸³

Stručnom službom Agencije, koja pomaže direktoru u vršenju njegovih nadležnosti, rukovodi direktor Agencije. Na unutrašnje uređenje i sistematizaciju radnih mjesta u stručnoj službi Agencije primjenjuju se načela za unutrašnje uređenje i sistematizaciju radnih mjesta u ministarstvima i posebnim organizacijama, osim ukoliko obavljanje određenih poslova u Agenciji ne zahtijeva drugačiji način organizovanja. Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mjesta u stručnoj službi Agencije donosi direktor, po pribavljenom mišljenju Odbora Agencije, uz saglasnost odbora Narodne skupštine nadležnog za upravu. Na zaposlene u stručnoj službi Agencije primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima. Direktor može da donese poseban kodeks ponašanja zaposlenih u stručnoj službi Agencije.⁸⁴

U skladu s Pravilnikom, Stručnu službu Agencije čine: četiri sektora, kao osnovne unutrašnje jedinice, Kancelarija direktora; Kancelarija Odbora; Interni revizor; i četiri službe. Sektori u Stručnoj službi Agencije su: Sektor za poslove prevencije, Sektor za operativne poslove, Sektor za predstavke i kancelarije okruga i Sektor za opšte poslove.

Sektor za poslove prevencije obavlja poslove:

- nadzora nad sprovođenjem Strategije, Akcionog plana i sektorskih akcionih planova i pripreme mišljenja u vezi sa primjenom Strategije, Akcionog plana i sektorskih akcionih planova; analize propisa u vezi sa inicijativama za izmjenu i donošenje propisa u oblasti borbe protiv korupcije;

⁸³ Čl. 15. – 21. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁸⁴ Član 23. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

- izrade mišljenja i preporuka za izmjenu i donošenje propisa kojima se reguliše suzbijanje korupcije;
- koordiniranja rada državnih organa i pružanja stručne pomoći u preventivnoj borbi protiv korupcije;
- davanja smjernica za izradu planova integriteta u javnom i privatnom sektoru;
- ustanovljavanja i koordinacije radnih grupa za izradu sektorskih planova integriteta;
- praćenja donošenja i sprovođenja planova integriteta;
- vođenja evidencije o licima odgovornim za izradu i sprovođenje planova integriteta i staranja o obuci tih lica;
- učešća u pripremanju, odnosno pripremanja programa obuke o borbi protiv korupcije u državnim organima i organizacijama, teritorijalnoj autonomiji i lokalnoj samoupravi, javnim službama, organizacijama obaveznog socijalnog osiguranja i drugim pravnim licima;
- učešća u pripremanju, odnosno pripremanja programa obuke o borbi protiv korupcije za novinare, prosvjetne radnike, srednjoškolce, studente i druge ciljne grupe;
- pripremanja programa interne obuke za zaposlene u Stručnoj službi;
- saradnje sa naučnim i stručnim institucijama, sredstvima javnog informisanja, udruženjima civilnog društva, mladima i svim drugim građanima u vezi sa uključivanjem u preventivnu borbu protiv korupcije;
- sprovođenja kampanja i drugih javnih događaja za podizanje antikorupcijske svijesti građana;
- organizovanja i sprovođenja istraživanja o različitim vidovima korupcije;
- razvoja metodologija i alata za mjerenje različitih vidova korupcije;
- praćenja i analize istraživanja, metodologija i alata za mjerenje različitih vidova korupcije koje sprovode domaće i međunarodne institucije i organizacije;
- uvođenja međunarodnih rješenja koja se tiču indikatora za mjerenje različitih vidova korupcije;
- organizovanja i sprovođenja istraživanja neophodnih za unutrašnji razvoj Agencije;
- izrade i predlaganja organima i unutrašnjim organizacionim jedinicama Službe Agencije metodologija, indikatora i alata za vođenje specifičnih statistika u cilju usmjeravanja unutrašnjeg razvoja Agencije;
- izrade indikatora za sprovođenje evaluacija djelotvornosti rada organa i unutrašnjih organizacionih jedinica Službe Agencije;
- koordiniranja i facilitiranja procesa strateškog planiranja u okviru Agencije u cilju usmjeravanja njenog unutrašnjeg razvoja;
- pripreme prijedloga projekata za međunarodne i strane donatorske institucije i organizacije i implementacije odobrenih projekata;
- i druge poslove iz djelokruga sektora.

Sektor za operativne poslove obavlja poslove:

- prijema obavještenja o stupanju na funkciju i o prestanku funkcije;
- prijema izvještaja o imovini i prihodima u skladu sa Zakonom;
- provjere blagovremenosti i formalne ispravnosti izvještaja;
- vođenja registra funkcionera;
- vođenja registra imovine funkcionera i povezanih lica iz člana 43. stav 2. Zakona;
- evidencije pravnih lica u kojima je funkcioner vlasnik više od 20% udjela ili akcija;
- vođenja kataloga poklona;
- objavljivanja i ažuriranja na internetskoj prezentaciji Agencije podataka o imovini funkcionera koji su javni u skladu sa drugim propisima, kao i drugih podataka za koje funkcioner, odnosno povezana lica daju saglasnost da se objave;
- provjere tačnosti podataka o imovini funkcionera, prema godišnjem planu provjere;

- praćenja imovinskog stanja funkcionera i utvrđivanja razloga nesaglasnosti između podataka u izvještaju i stvarnog stanja ili između uvećanja vrijednosti imovine funkcionera i njegovih zakonitih i prijavljenih prihoda i obavještavanja o tome organa u kome funkcioner vrši javnu funkciju i drugih nadležnih organa;
- vođenje postupka utvrđivanja povrede Zakona;
- druge poslove iz djelokruga sektora.

Sektor za predstavke i kancelarije okruga obavlja poslove:

- prijema zahtjeva za zaštitu državnih službenika od štetnih posljedica prijave korupcije;
- prijema predstavki/prijava pravnih i fizičkih lica;
- postupanja po zahtjevima i pružanje zaštite državnim službenicima od štetnih posljedica zbog podnošenja prijave;
- postupanja po podnijetim predstavkama;
- ostvarivanja saradnje sa drugim organima i organizacijama sa teritorije okruga;
- pružanja stručne pomoći funkcionerima, građanima i pravnim licima iz djelokruga rada Agencije sa teritorije okruga;
- druge poslove iz djelokruga sektora.

Stručna služba Agencije ima i četiri službe: Službu za međunarodnu saradnju, Službu za odnose s javnošću, Službu za rješavanje o sukobu interesa i Službu za kontrolu finansiranja političkih subjekata.

U Službi za međunarodnu saradnju obavljaju se poslovi:

- saradnje sa Savjetom Evrope i Grupom država za borbu protiv korupcije (GREKO), saradnje sa Kancelarijom Ujedinjenih nacija za drogu i kriminal (UNODC) i Konferencijom država članica (potpisnica UN Konvencije protiv korupcije), saradnje sa Mrežom protiv korupcije u okviru Organizacije za ekonomski razvoj i saradnju (OECD);
- saradnje sa relevantnim međunarodnim institucijama i organizacijama;
- praćenja međunarodnih propisa i standarda iz oblasti borbe protiv korupcije;
- iniciranja izmjena domaćih propisa radi usklađivanja sa međunarodno prihvaćenim pravnim pravilima i standardima;
- pisanja i upravljanja projektima;
- pripreme podsjetnika i materijala za razgovore sa stranim delegacijama i zvaničnicima;
- saradnje sa nadležnim državnim institucijama u procesu evropskih integracija u dijelu koji se odnosi na oblast borbe protiv korupcije;
- koordinacije međunarodne saradnje u oblasti borbe protiv korupcije sa nadležnim državnim organima;
- prijema obavještenja državnih organa o poslovima međunarodne saradnje u borbi protiv korupcije;
- učestvovanja na međunarodnim konferencijama i seminarima;
- drugi poslovi iz djelokruga službe.

Služba za odnose sa javnošću priprema, određuje i sprovodi komunikacionu strategiju Agencije; prati, analizira i upravlja problemima proisteklim iz medijskog izvještavanja o Agenciji; planira, obavlja savjetodavno-analičke poslove u vezi sa javnim nastupima i prezentacijama Agencije; vodi evidencije o predstavnicima medija kao i o medijskim nastupima predstavnika Agencije; izdaje saopštenja za javnost, organizuje intervjuue u medijima; postupa po zahtjevima za slobodan pristup informacijama od javnog značaja; komunicira sa građanima i organizuje njihove posjete Agenciji.

U Službi za rješavanje o sukobu interesa obavljaju se poslovi:

- rješavanja o sukobu interesa; predlaganja mjera za otklanjanje sukoba interesa;
- vođenja postupka utvrđivanja povrede Zakona po pitanju sukoba interesa i izricanja mjera propisanih Zakonom u prvom stepenu;
- izrade nacрта odluka;
- davanja saglasnosti u skladu sa Zakonom;
- izrade nacрта mišljenja za sprovođenje Zakona u pogledu sukoba interesa;
- drugi poslovi iz djelokruga službe.

U Službi za kontrolu finansiranja političkih subjekata obavljaju se poslovi:

- prijema godišnjih finansijskih izvještaja o poslovanju političkih stranaka;
- prijema i kontrole izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju;
- prijema i kontrole izvještaja o priložima i o imovini političkih subjekata;
- javnog objavljivanja finansijskih izvještaja o redovnom radu i izbornih kampanja političkih subjekata;
- saradnje i koordinacije sa angažovanim revizorima i drugim nadležnim organima;
- vođenja postupka utvrđivanja povrede zakona;
- drugi poslovi iz djelokruga službe.⁸⁵

Nadležnosti i metode rada Agencije za borbu protiv korupcije

Agencija je ustanovljena kao institucija sa jakom preventivnom ulogom koju do sada niko od organa koji su se bavili borbom protiv korupcije nije imao i njen osnovni cilj je da u koordinaciji sa drugim organima javne vlasti, civilnim sektorom, medijima i javnošću u cjelosti poboljša stanje u ovoj oblasti. Između ostalog, Agencija u tom preventivnom smislu ima ovlašćenja da sa državnim organima radi na izradi njihovih planova integriteta. Ovi planovi, kao novina u pravnom sistemu Srbije, treba da osiguraju smanjenje i otklanjanje rizika za nastanak i razvoj korupcije. Također, Zakonom o finansiranju političkih aktivnosti, Agencija je dobila i nadležnosti u kontroli finansiranja političkih stranaka.⁸⁶

U svom radu Agencija primjenjuje sljedeće propise: Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije, Zakon o finansiranju političkih aktivnosti, Zakon o opštem upravnom postupku.⁸⁷

Operativne nadležnosti koje posjeduje Agencija se odnose na kontrolu imovine javnih funkcionera i mogućnost Agencije da podnosi krivične prijave ako funkcioner ne prijavi ili prijavi lažne podatke u svom imovinskom kartonu. Dakle, u pitanju su istražne nadležnosti koje nisu istraga jer se vodilo računa da se ne zađe u nadležnosti drugih organa.⁸⁸

Nadležnosti Agencije:⁸⁹

- Agencija nadzire sprovođenje Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije (u daljem tekstu: Strategija), Akcionog plana za primjenu Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije (u daljem tekstu: Akcioni plan) i sektorskih akcionih planova:
Nosioци poslova određeni Strategijom, Akcionim planom i sektorskim akcionim planovima dužni su da Agenciji dostave kvartalне izvještaje o njihovom sprovođenju. U cilju

⁸⁵ Informator o radu Agencije za borbu protiv korupcije od 01.09.2012.

⁸⁶ Izvor: Agencija za borbu protiv korupcije, internetska stranica:
http://www.acas.rs/sr_lat/o-agenciji/organizacija.html (datum pristupa 11.10.2012.)

⁸⁷ Informator o radu Agencije za borbu protiv korupcije od 01.09.2012.

⁸⁸ Izvor: Izvještaj sa sastanka direktora nacionalnih institucija i agencija za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala zemalja članica Procesа saradnje u jugoistočnoj Evropi (SECEP), od 9.-10.05.2011. godine u Bečićima

⁸⁹ Član 5. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

spvođenja Strategije Agencija može da podnosi inicijative za izmjenu propisa i daje prijedloge za sprovođenje mjera iz Akcionog plana i sektorskih akcionih planova. Agencija daje mišljenja u vezi sa sprovođenjem Strategije, Akcionog plana i sektorskih akcionih planova;⁹⁰

- pokreće postupak i izriče mjere zbog povrede Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije:

Kada utvrdi da je funkcioner prekršio odredbe zakona, Agencija obavještava nadležni organ radi pokretanja disciplinskog, prekršajnog i krivičnog postupka, u skladu sa zakonom. Odluke Agencije ne mogu da prejudiciraju krivičnu i materijalnu odgovornost funkcionera. Prethodno spomenuti organi dužni su da u roku od 90 dana po prijemu obavještenja upoznaju Agenciju o preduzetim mjerama.⁹¹

- rješava o sukobu interesa:

Agencija je dužna da odluči po potpunom i urednom zahtjevu za saglasnost Agencije, funkcionera koji je izabran, postavljen ili imenovan na drugu javnu funkciju i koji namjerava da više funkcija vrši istovremeno, u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva. Agencija neće dati saglasnost za vršenje druge javne funkcije, ukoliko je vršenje te funkcije u sukobu sa javnom funkcijom koju funkcioner već vrši, odnosno ukoliko utvrdi postojanje sukoba interesa, o čemu donosi obrazloženu odluku. U slučaju da Agencija ne odluči u navedenom roku, smatra se da je dala odobrenje funkcioneru za vršenje druge javne funkcije, osim ako je funkcioneru drugim propisom zabranjeno istovremeno vršenje te dvije javne funkcije.⁹² Ako Agencija utvrdi da se bavljenjem naučnoistraživačkim radom, nastavnim, kulturno-umjetničkom, humanitarnom i sportskom djelatnošću ugrožava nepristrasno vršenje ili ugled javne funkcije, odnosno da predstavlja sukob interesa, Agencija određuje rok u kojem je funkcioner dužan da prestane sa obavljanjem tog posla, odnosno djelatnosti.⁹³ Ako utvrdi da se obavljanjem drugog posla ili djelatnosti u trenutku stupanja na javnu funkciju ugrožava nepristrasno vršenje javne funkcije, odnosno predstavlja sukob interesa, Agencija donosi odluku kojom određuje rok, koji ne može biti duži od 60 dana, u kojem je funkcioner dužan da prestane sa obavljanjem tog posla, odnosno djelatnosti. Ukoliko funkcioner ne postupi u zadatom roku Agencija sprovodi postupak za utvrđivanje povrede zakona.⁹⁴ Agencija može da pozove funkcionera i traži da dostavi potrebne podatke, u cilju pribavljanja informacija o postojanju sukoba interesa, ukoliko funkcioner prethodno pismeno obavijesti neposredno pretpostavljenog i Agenciju o sumnji u postojanje sukoba interesa, na šta je obavezan. Ako Agencija utvrdi da postoji sukob interesa, o tome obavještava funkcionera i organ u kome on vrši javnu funkciju i predlaže mjere za otklanjanje sukoba interesa.⁹⁵

- obavlja poslove u skladu sa zakonom kojim je uređeno finansiranje političkih stranaka, odnosno političkih subjekata:

Zakonom o finansiranju političkih aktivnosti propisano je, između ostalog, da su politički subjekti koji imaju predstavnike u predstavničkim tijelima i registrovane političke stranke, dužni da podnose Agenciji godišnji finansijski izvještaj, kao i izvještaj o priložima i imovini, uz prethodno pribavljeno mišljenje ovlašćenog licenciranog revizora, do 15. aprila tekuće godine za prethodnu godinu. Sadržinu godišnjeg finansijskog izvještaja bliže uređuje direktor Agencije.⁹⁶ Politički subjekat koji učestvuje u izbornoj kampanji dužan je da Agenciji podnese izvještaj o troškovima izborne kampanje, u roku od 30 dana od dana objavljivanja konačnih rezultata izbora. Izvještaj o troškovima izborne kampanje objavljuje se na internetskoj stranici Agencije. Sadržinu izvještaja o troškovima izborne kampanje bliže uređuje direktor Agencije.⁹⁷ U obavljanju poslova Agencija ima pravo neposrednog i neometanog pristupa knjigovodstvenoj evidenciji i dokumentaciji i finansijskim izvještajima političkog subjekta, kao i da angažuje odgovarajuće stručnjake i institucije. Agencija ima i

⁹⁰ Član 62. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁹¹ Član 57. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁹² Član 28. st. 5.- 6. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁹³ Član 30. st. 3. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁹⁴ Član 31. st. 3. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁹⁵ Član 32. st. 1. - 3. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

⁹⁶ Izvor: Član 28. st. 1. i 3. Zakona o finansiranju političkih aktivnosti, internetska stranica:

http://www.acas.rs/sr_lat/zakoni-i-drugi-propisi/zakoni/o-finansiranju-politickih-partija.html (datum pristupa: 18.10.2012.)

⁹⁷ Član 29. st. 1., 4. i 5. Zakona o finansiranju političkih aktivnosti

pravo na neposredan i neometan pristup knjigovodstvenoj evidenciji i dokumentaciji zadužbine ili fondacije čiji je osnivač politička stranka. Politički subjekat je dužan da na zahtjev Agencije, u roku koji odredi Agencija, koji ne može biti duži od 15 dana, dostavi sva dokumenta i informacije koje su Agenciji potrebne za obavljanje poslova propisanih ovim zakonom. U toku izborne kampanje politički subjekat je dužan da na zahtjev i u roku koji odredi Agencija, koji ne može biti duži od tri dana, dostavi podatke koji su Agenciji potrebni za obavljanje poslova propisanih ovim zakonom. Organi Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, banke, kao i pravna i fizička lica koja finansiraju političke subjekte, odnosno koja su u njihovo ime i za njihov račun obavila određenu uslugu, dužni su da, na zahtjev Agencije, dostave sve podatke koji su Agenciji potrebni za obavljanje poslova propisanih ovim zakonom.⁹⁸ Agencija nakon obavljene kontrole finansijskih izvještaja političkog subjekta, može uputiti Državnoj revizorskoj instituciji zahtjev za obavljanje revizije tih izvještaja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadležnost Državne revizorske institucije.⁹⁹ Postupak u kome se odlučuje da li postoji povreda ovog zakona i izriču mjere u skladu sa ovim zakonom, pokreće i vodi Agencija po službenoj dužnosti. Ovaj postupak može se pokrenuti i na osnovu prijave fizičkog ili pravnog lica. O njegovom pokretanju Agencija obavještava političkog subjekta. Agencija može da pozove ovlašćeno lice, kao i lice na osnovu čije prijave je pokrenut postupak, radi pribavljanja informacija, kao i da traži dostavljanje potrebnih podataka u cilju odlučivanja o postojanju povrede ovog zakona.¹⁰⁰ Agencija izriče mjeru upozorenja političkom subjektu ukoliko u postupku kontrole utvrdi nedostatke koji se mogu otkloniti. Ukoliko politički subjekat ne postupi po mjeri upozorenja, do isteka roka koji je u odluci određen, Agencija podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.¹⁰¹

- daje mišljenja i uputstva za sprovođenje ovog Zakona;
- daje inicijative za izmjenu i donošenje propisa u oblasti borbe protiv korupcije;
- daje mišljenja u vezi sa primjenom Strategije, Akcionog plana i sektorskih akcionih planova;
- prati i obavlja poslove koji se odnose na organizovanje koordinacije rada državnih organa u borbi protiv korupcije;
- vodi Registar funkcionera:

Agencija vodi Registar funkcionera, na osnovu obavijesti organa u kome funkcioner vrši javnu funkciju da je funkcioner stupio na funkciju, odnosno da mu je funkcija prestala. Organ je dužan, u roku od sedam dana od dana stupanja na funkciju, odnosno prestanka funkcije funkcionera, da obavijesti Agenciju o tome. Funkcioner je dužan da u roku od 30 dana od dana izbora, postavljenja ili imenovanja podnese Agenciji izvještaj o svojoj imovini i prihodima, odnosno pravu korišćenja stana za službene potrebe i o imovini i prihodima supružnika ili vanbračnog partnera, kao i maloljetne djece ukoliko žive u istom porodičnom domaćinstvu (u daljem tekstu: Izvještaj), na dan izbora, postavljenja ili imenovanja.¹⁰² Podaci iz Registra funkcionera brišu se po službenoj dužnosti, po isteku roka od tri godine po prestanku vršenja javne funkcije funkcionera na koga se podaci odnose. Način vođenja i čuvanja Registra propisuje direktor.¹⁰³
- vodi registar imovine i prihoda funkcionera (u daljem tekstu: Registar imovine):

Agencija vodi Registar imovine, u kome se evidentiraju podaci iz Izvještaja i prati imovinsko stanje funkcionera. Podaci iz Izvještaja koji su javni (kao što su podaci o plati i drugim prihodima koje funkcioner prima iz budžeta i drugih javnih izvora i podaci o javnim funkcijama i imovini funkcionera) objavljuju se na internetskoj prezentaciji Agencije. Podaci iz Izvještaja koji nisu javni ne mogu da se koriste u druge svrhe, osim u postupku u kome se odlučuje da li postoji povreda zakona.¹⁰⁴
- pruža stručnu pomoć u oblasti borbe protiv korupcije;

⁹⁸ Član 32. st. 1.- 4. Zakona o finansiranju političkih aktivnosti

⁹⁹ Član 34. Zakona o finansiranju političkih aktivnosti

¹⁰⁰ Član 35. Zakona o finansiranju političkih aktivnosti

¹⁰¹ Član 37. Zakona o finansiranju političkih aktivnosti

¹⁰² Član 43. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹⁰³ Član 68. st. 2. i 3. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹⁰⁴ Član 47. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

- saraduje sa drugim državnim organima u pripremi propisa u oblasti borbe protiv korupcije;
- daje smjernice za izradu planova integriteta u javnom i privatnom sektoru:

Plan integriteta sadrži mjere pravne i praktične prirode kojima se sprječavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj korupcije, a naročito: ocjenu izloženosti institucije korupciji; podatke o licu odgovornom za plan integriteta; opis procesa rada, načina odlučivanja i utvrđivanje poslova koji su naročito podložni korupciji, kao i poslova ili djelatnosti, odnosno funkcije koje funkcioner ne može da obavlja za vrijeme vršenja javne funkcije i način njihove kontrole; preventivne mjere za smanjenje korupcije; druge dijelove plana definisane u smjernicama.¹⁰⁵ Plan integriteta donose državni organi i organizacije, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, javne službe i javna preduzeća. Agencija izrađuje i objavljuje procjene integriteta, odnosno smjernice za izradu i sprovođenje plana integriteta, sa rokovima. Agencija prati donošenje i sprovođenje plana integriteta. Prethodno navedeni organi i organizacije, službe i preduzeća dužni su da na zahtjev Agencije, u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva, dostave izvještaj o sprovođenju plana integriteta.¹⁰⁶ Agencija se stara o obuci lica odgovornog za plan integriteta.¹⁰⁷
- saraduje sa naučnim organizacijama i organizacijama civilnog društva u sprovođenju aktivnosti prevencije korupcije:

U obavljanju poslova iz svog djelokruga Agencija saraduje sa naučnim organizacijama, sredstvima javnog informisanja i udruženjima. Saradnja se odnosi na zajedničke aktivnosti u sprovođenju Strategije, Akcionog plana i sektorskih akcionih planova, programa obuke, analiziranju stanja korupcije, sprovođenju medijskih kampanja i drugih aktivnosti od značaja za preventivnu borbu protiv korupcije¹⁰⁸.
- uvodi i sprovodi programe obuke o korupciji, u skladu sa ovim Zakonom:

Agencija može da učestvuje u pripremanju, odnosno da priprema programe obuke o borbi protiv korupcije u državnim organima i organizacijama, teritorijalnoj autonomiji i lokalnoj samoupravi, javnim službama i drugim pravnim licima. Navedeni organi sprovode obuku državnih službenika i zaposlenih u saradnji sa Agencijom. Agencija može da učestvuje u programima obuke o borbi protiv korupcije u sredstvima javnog informisanja i privatnom sektoru.¹⁰⁹
- vodi posebne evidencije u skladu sa ovim Zakonom:

Agencija, osim Registra funkcionera i Registra imovine vodi i sljedeće evidencije: listu pravnih lica u kojem je funkcioner vlasnik više od 20% udjela ili akcija (lista je javna¹¹⁰); katalog poklona (Agencija objavljuje katalog poklona za prethodnu kalendarsku godinu i obavještenja do 1. juna tekuće godine¹¹¹); završnih računa političkih stranaka, odnosno političkih subjekata sa izvještajima u skladu sa zakonom kojim se uređuje finansiranje političkih stranaka, odnosno političkih subjekata. Način vođenja i čuvanja ovih evidencija propisuje direktor. Agencija može da vodi i druge evidencije, u skladu sa zakonom.¹¹²
- postupa po predstavkama pravnih i fizičkih lica:

Agencija prima predstavke pravnih i fizičkih lica, u okviru svoje nadležnosti. Agencija ne postupa po anonimnim predstavkama. Agencija može od podnosioca predstavke da zatraži dodatne informacije, objašnjenja i dokumentaciju. Agencija je dužna da odgovori podnosiocu predstavke o ishodu postupka po predstavci.¹¹³
- postupa po prijavama državnih službenika, odnosno zaposlenih u organima Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave i organima javnih preduzeća, ustanova i drugih organizacija čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, odnosno organima privrednih društava čiji je osnivač,

¹⁰⁵ Član 58. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹⁰⁶ Član 59. st. 1., 2., 4. i 5. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹⁰⁷ Član 60. st. 2. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹⁰⁸ Član 36. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹⁰⁹ Član 64. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹¹⁰ Član 36. st. 2. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹¹¹ Član 41. st. 4. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹¹² Član 68. st. 1., 3. i 4. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹¹³ Član 65. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

- odnosno član Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave i zaposlenih u državnim organima i organizacijama;
- organizuje istraživanja, prati i analizira statističke i druge podatke o stanju korupcije:
Agencija organizuje istraživanja o stanju korupcije i borbi protiv korupcije, prati i analizira statističke podatke, obavlja druge analize i istraživanja i predlaže izmjene načina vođenja statističkih podataka od značaja za praćenje stanja korupcije.¹¹⁴
 - u saradnji sa nadležnim državnim organima prati međunarodnu saradnju u oblasti borbe protiv korupcije;
 - obavlja i druge poslove određene zakonom.

Postupak u kojem se odlučuje da li postoji povreda ovog zakona i izriču mjere u skladu sa ovim zakonom pokreće i vodi Agencija, po službenoj dužnosti. Ovaj postupak pokreće se i na zahtjev funkcionera i njegovog neposredno pretpostavljenog, a može se pokrenuti i na osnovu prijave pravnog ili fizičkog lica. O pokretanju ovog postupka Agencija obavještava funkcionera. Agencija može da pozove funkcionera, povezano lice, kao i lice na osnovu čije prijave je pokrenut postupak radi pribavljanja informacija, kao i da traži da dostave potrebne podatke, u cilju odlučivanja o postojanju povrede ovog zakona. Funkcioneru se mora dati mogućnost da se izjasni u postupku pred Agencijom. U postupku pred Agencijom isključena je javnost.

Mjere koje se izriču funkcioneru zbog povrede ovog zakona su: mjera upozorenja i mjera javnog objavljivanja preporuke za razrješenje. Funkcioneru koji je izabran na javnu funkciju neposredno od građana, funkcioneru kome je prestala javna funkcija i povezanom licu može se izreći mjera upozorenja i mjera javnog objavljivanja odluke o povredi ovog zakona. Ako prethodno spomenuto lice ne postupi po izrečenoj mjeri upozorenja do isteka roka koji mu je u odluci određen, izriče mu se mjera javnog objavljivanja preporuke za razrješenje, odnosno mjera javnog objavljivanja odluke o povredi ovog zakona. Ako je funkcioneru izrečena mjera javnog objavljivanja preporuke za razrješenje, Agencija podnosi inicijativu za razrješenje funkcionera organu koji ga je izabrao, postavio ili imenovao. Nadležni organ je dužan da obavijesti Agenciju o mjerama preduzetim povodom izrečene mjere javnog objavljivanja preporuke za razrješenje, odnosno inicijative, u roku od 60 dana od dana objavljivanja mjere.

Odluku kojom se utvrđuje povreda ovog zakona i izriče gore navedena mjera donosi direktor. Protiv ove odluke može se izjaviti žalba Odboru Agencije, u roku od 15 dana od dana dostavljanja. Odluka Odbora Agencije je konačna. Protiv ove odluke može se pokrenuti upravni spor.

Agencija javno objavljuje mjeru koja je izrečena zbog povrede ovog zakona, osim mjere upozorenja. Izreka i sažeto obrazloženje odluke kojom je izrečena mjera javnog objavljivanja odluke o povredi ovog zakona, odnosno preporuke za razrješenje, objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i u drugom sredstvu javnog informisanja. Troškove objavljivanja snosi funkcioner kome je mjera izrečena.

Ako se utvrdi da je funkcioner, suprotno odredbama ovog zakona, vršio drugu javnu funkciju, posao ili djelatnost, dužan je da imovinsku korist stečenu po ovom osnovu, uplati na račun budžeta Republike Srbije, odnosno teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave, u roku od 15 dana od dana prijema odluke kojom je utvrđena povreda ovog zakona.

Lice na osnovu čije prijave je pokrenut postupak, odnosno drugo lice koje daje izjavu u postupku u kojem se odlučuje da li postoji povreda ovog zakona, ne može zbog toga da snosi štetne posljedice. Državni službenik, odnosno zaposleni u organima Republike Srbije,

¹¹⁴ Član 66. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave i organima javnih preduzeća, ustanova i drugih organizacija čiji je osnivač Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, odnosno organima privrednih društava čiji je osnivač, odnosno član Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, koji u dobroj namjeri Agenciji podnese prijavu ako opravdano vjeruje da postoji korupcija u organu u kome radi, ne može zbog toga da trpi štetne posljedice. U cilju zaštite ovog lica Agencija mu pruža neophodnu pomoć, u skladu sa zakonom. Agencija štiti anonimnost ovih lica. Bliži propis kojim se uređuje postupak pružanja pomoći ovim licima donosi direktor.

Kada utvrdi da je funkcioner prekršio odredbe zakona, Agencija obavještava nadležni organ radi pokretanja disciplinskog, prekršajnog i krivičnog postupka, u skladu sa zakonom. Odluke Agencije ne mogu da prejudiciraju krivičnu i materijalnu odgovornost funkcionera. Nadležni organi dužni su da, u roku od 90 dana po prijemu obavještenja, upoznaju Agenciju o preduzetim mjerama.¹¹⁵

Povezanost Agencije sa pravosudnim institucijama

Operativne nadležnosti koje posjeduje Agencija se odnose na kontrolu imovine javnih funkcionera i mogućnost Agencije da podnosi krivične prijave ako funkcioner ne prijavi ili prijavi lažne podatke u svom imovinskom kartonu. Dakle, u pitanju su istražne nadležnosti koje nisu istraga jer se vodilo računa da se ne zađe u nadležnosti drugih organa.¹¹⁶

Kada utvrdi da je funkcioner prekršio odredbe zakona, Agencija obavještava nadležni organ radi pokretanja disciplinskog, prekršajnog i krivičnog postupka, u skladu sa zakonom. Odluke Agencije ne mogu da prejudiciraju krivičnu i materijalnu odgovornost funkcionera. Nadležni organi dužni su da, u roku od 90 dana po prijemu obavještenja, upoznaju Agenciju o preduzetim mjerama.¹¹⁷

Saradnja sa institucijama vlasti

U obavljanju poslova iz svog djelokruga Agencija saraduje sa državnim organima i organizacijama, organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, javnim službama i drugim pravnim licima koja vrše javna ovlašćenja. Oni su dužni da na zahtjev Agencije, u roku od 15 dana, dostave sva dokumenta i informacije koje su Agenciji potrebne za obavljanje poslova iz njene nadležnosti. Obavezu dostavljanja prethodno navedenih dokumenata i informacija imaju i druga pravna lica koja imaju obaveze određene Strategijom, Akcionim planom i sektorskim akcionim planovima.¹¹⁸ Agencija saraduje sa drugim državnim organima u pripremi propisa u oblasti borbe protiv korupcije i u saradnji sa njima prati međunarodnu saradnju u oblasti borbe protiv korupcije.¹¹⁹

Saradnja sa međunarodnim organizacijama

Agencija, kroz Službu za međunarodnu saradnju, saraduje sa Savjetom Evrope i Grupom država za borbu protiv korupcije (GREKO), sa Kancelarijom Ujedinjenih nacija za drogu i

¹¹⁵ Čl. 50. – 57. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹¹⁶ Izvor: Izvještaj sa sastanka direktora nacionalnih institucija i agencija za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala zemalja članica Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECP), od 9.-10.05.2011. godine u Bečićima

¹¹⁷ Član 57. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹¹⁸ Član 25. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

¹¹⁹ Član 5. Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije

kriminal (UNODC) i Konferencijom država članica (potpisnica UN Konvencije protiv korupcije), kao i sa Mrežom protiv korupcije u okviru Organizacije za ekonomski razvoj i saradnju (OECD). Agencija saraduje i sa drugim relevantnim međunarodnim institucijama i organizacijama.¹²⁰

CRNA GORA

Vlada Crne Gore formirala je dva tijela zadužena za praćenje provođenja mjera protiv korupcije i prevenciju korupcije: Nacionalnu komisiju za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i Upravu za antikorupcijsku inicijativu u sastavu Ministarstva pravde i ljudskih prava.

Nacionalna komisija za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala

Nacionalna komisija za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala osnovana je Odlukom Vlade Crne Gore.¹²¹ Članovi komisije su potpredsjednik Vlade i ministar pravde (predsjednik), ministar unutrašnjih poslova i javne uprave (zamjenik predsjednika), ministar finansija, predsjednici Odbora za ekonomiju, finansije i budžet i Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu Skupštine Crne Gore, predsjednik Vrhovnog suda, vrhovna državna tužiteljica, savjetnik predsjednika Vlade za regulatornu reformu i pravna pitanja, direktor Uprave policije, direktorica Uprave za antikorupcijsku inicijativu, direktor Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, sekretar Ministarstva finansija, dva predstavnika nevladinih udruženja i sekretar Komisije.

Zadatak Nacionalne komisije je da:

- rukovodi, organizuje, sinhronizuje i prati aktivnosti državnih organa, organa državne uprave i drugih nadležnih institucija u sprovođenju Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala,
- utvrđuje prioritete, dinamiku i rokove realizacije i ocjenjuje postignute rezultate u implementaciji Strategije, aktivnosti i mjera iz akcionog plana za sprovođenje Strategije,
- dostavlja Vladi Crne Gore izvještaj o realizovanim aktivnostima, ocjenom stanja i prijedlogom daljih mjera, najmanje dva puta godišnje.

Nacionalna komisija može tražiti podatke, objašnjenja i izvještaje od državnih organa i drugih organizacija u vezi sa pitanjima koja se odnose na prevenciju i suzbijanje korupcije i organizovanog kriminala. Nacionalna komisija može, u cilju efikasnijeg obavljanja svojih aktivnosti, obrazovati stalne ili povremene stručne timove i angažovati eksperte iz oblasti borbe protiv kriminala i zaštite ljudskih prava.¹²² Sekretarijat Nacionalne komisije čine zaposlenici Uprave za antikorupcijsku inicijativu.

Uprava za antikorupcijsku inicijativu

Uprava za antikorupcijsku inicijativu je preventivni organ uprave za borbu protiv korupcije. Osnovana je Uredbom Vlade o organizaciji i načinu rada državne uprave i nalazi se u sastavu

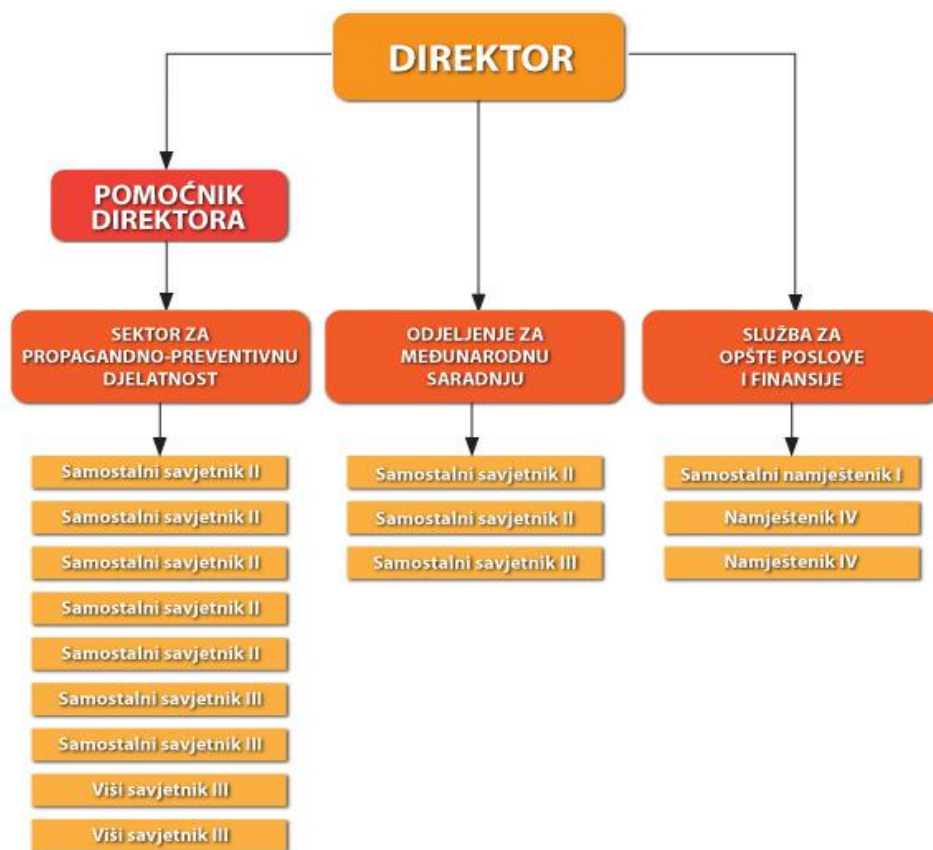
¹²⁰ Izvor: Agencija za borbu protiv korupcije, internetska stranica: http://www.acas.rs/sr_lat/o-agenciji/nadleznosti/sektora.html (datum pristupa stranici 18.10.2012.)

¹²¹ Odluka o obrazovanju Nacionalne komisije za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala (Sl. list Crne Gore br. 61/10, 04/11, 47/11, 17/12) <http://www.sluzbenilist.me/PravniAktDetalji.aspx?tag={43C7A850-1C96-41F5-B1F5-87FF4ADFE9B4}>

¹²² Isto

Ministarstva pravde i ljudskih prava, koje vrši nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada i zakonitošću upravnih akata Uprave.¹²³ Upravom rukovodi direktor, kojeg, na osnovu javnog konkursa, imenuje i razrješava resorni ministar, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Vlade. Direktor za svoj rad i rad Uprave odgovara generalnom direktoru i resornom ministru.¹²⁴ U sastavu Uprave su Sektor za propagandno-preventivnu djelatnost, Odjeljenje za međunarodnu saradnju i Služba za opšte poslove i finansije.

Grafički prikaz organizacione strukture Uprave za antikorupcijsku inicijativu Crne Gore

Izvor: internetska stranica Uprave za antikorupcijsku inicijativu¹²⁵

Uprava za antikorupcijsku inicijativu vrši poslove koji se odnose na: propagandno-preventivno djelovanje, kao što su podizanje nivoa javne svijesti o problemu korupcije i sprovođenje istraživanja o obimu, pojavnim oblicima, uzrocima i mehanizmima nastanka korupcije; saradnju sa nadležnim organima u cilju izrade i implementacije propisa i programskih dokumenata od značaja za prevenciju i suzbijanje korupcije; saradnju sa nevladinim i privatnim sektorom u cilju suzbijanja korupcije; saradnju sa državnim organima u postupku po prijavama korupcije koje uprava dobija od građana i drugih subjekata;

¹²³ Član 51. Vladine Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. list Crne Gore", br. 05/12 od 23.01.2012), izvor: internetska stranica Službenog lista Crne Gore <http://www.sluzbenilista.me/PravniAktDetalji.aspx?tag={A62C2FF3-50C8-434A-9D04-ACF9F74B4D61}> (datum pristupa stranici 11.10.2012.)

¹²⁴ Izvor: Analiza antikorupcijskog okvira u Crnoj Gori sa prijedlogom mjera, Uprava za antikorupcijsku inicijativu, juni 2012., str. 14, internetska stranica Uprave za antikorupcijsku inicijativu http://www.antikorupcija.me/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=12%3A&download=197%3Aanaliza-antikorupcijskog-okvira-u-crnoj-gori-sa-prijedlogom-mjera&Itemid=117 (datum pristupa stranici 08.11.2012.)

¹²⁵ <http://www.antikorupcija.me/sema-organizacije/sema-organizacije>

iniciranje zaključivanja međunarodnih ugovora i primjene evropskih i drugih međunarodnih antikorupcijskih standarda i instrumenata; praćenje implementacije preporuka Grupe zemalja Savjeta Evrope za borbu protiv korupcije (GRECO); koordinaciju aktivnosti koje proizlaze iz primjene Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije; prikupljanje podataka o prijavama korupcije od organa koji primaju prijave i obradu prikupljenih podataka u analitičke svrhe; vršenje drugih poslova koji proizlaze iz članstva u Paktu stabilnosti za jugoistočnu Evropu i u drugim međunarodnim organizacijama i institucijama; kao i druge poslove koji su joj određeni u nadležnost.¹²⁶ Zadužena je za poslove provođenja Zakona o lobiranju i izradu vodiča za planove integriteta u državnim organima. Tim od pet zaposlenih Uprave za antikorupcijsku inicijativu čine Sekretarijat Nacionalne komisije za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala.¹²⁷

Pored nadležnosti koje su utvrđene Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, u Inoviranom akcionom planu za provođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala definisani su aktivnosti, ciljevi i zadaci Uprave za antikorupcijsku inicijativu, a to su: praćenje provođenja planova integriteta, unaprjeđivanje međuinstitucionalne saradnje u suzbijanju korupcije, provođenje analize o prijavama korupcije, redovno praćenje provođenja mjera iz akcionog plana i td.¹²⁸ Osim toga, uloga Uprave je koordinacija među subjektima državne uprave u cilju procjene primjene standarda Savjeta Evrope. Važan dio aktivnosti Uprave proizlazi iz članstva u regionalnim inicijativama, prije svega Regionalnoj antikorupcijskoj inicijativi (RAI), kao tijelu nadležnom za praćenje provođenja Deklaracije o deset zajedničkih mjera za borbu protiv korupcije u Jugoistočnoj Evropi. Uprava godišnje dostavlja izvještaje RAI-u u pogledu ispunjenja političke deklaracije potpisane 2005. godine.¹²⁹ Uprava je potpisala memorandume o saradnji sa komisijama ili službama za sprječavanje korupcije Slovenije, Makedonije, Italije i Albanije.

Kontrolna uloga Skupštine Crne Gore

Uspostavljanje parlamentarnog Odbora za antikorupciju: u Skupštini Crne Gore uspostavljen je parlamentarni Odbor za antikorupciju, kao stalni odbor koji se bavi isključivo pitanjima borbe protiv korupcije. U skladu sa Odlukom o izmjenama Poslovnika Skupštine, Odbor za antikorupciju nadgleda i analizira rad državnih organa, institucija, organizacija i tijela u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, razmatra pitanja i probleme u sprovođenju zakona koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i predlaže njihove izmjene, predlaže dodatne mjere za unaprjeđenje strategija, akcionih planova i drugih dokumenata koji se odnose na borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, razmatra predstavke i upućuje ih nadležnim organima.¹³⁰

Skupština Crne Gore direktno, i preko svojih stalnih i povremenih radnih tijela, vrši kontrolu rada državnih organa, i pojedinaca odgovornih za rad tih institucija. Skupština na raspolaganju ima šest kontrolnih mehanizama: parlamentarna istraga, interpelacija o radu Vlade, premijerski sat, poslanička pitanja, kontrolno i konsultativno saslušanje.

¹²⁶ Član 4. Vladine Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Sl. list Crne Gore", br. 05/12 od 23.01.2012)

¹²⁷ Izvor: Analiza antikorupcijskog okvira u Crnoj Gori sa prijedlogom mjera, Uprava za antikorupcijsku inicijativu, juni 2012., str. 14.

¹²⁸ Izvor: Inovirani akcioni plan za provođenje Strategije za period 2010-2012,

http://www.antikorupcija.me/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=7%3A&Itemid=91

¹²⁹ Izvor: internetska stranica Uprave za antikorupcijsku inicijativu <http://www.antikorupcija.me/istorijat/istorijat> (datum pristupa stranici 11.10.2012.)

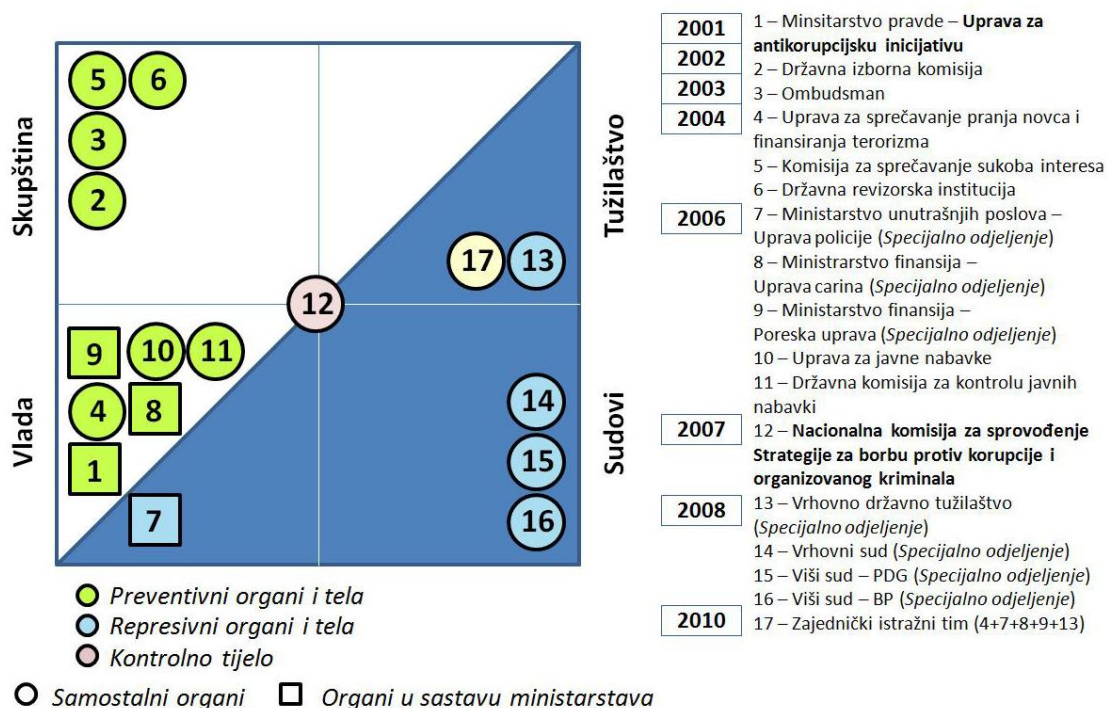
¹³⁰ Izvor: internetska stranica Skupštine Crne Gore <http://www.skupstina.me/index.php?strana=zakoni&id=2396>, http://www.skupstina.me/cms/site_data/DOC24/868/868.PDF (datum pristupa stranici 08.11.2012.)

Skupština je u decembru 2007. usvojila Rezoluciju o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala.¹³¹ O implementaciji Rezolucije Skupštini Crne Gore izvještaje podnosi Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu.¹³²

Antikorupcijske institucije u Crnoj Gori

Osim Nacionalne komisije i Uprave za antikorupcijsku inicijativu, i drugi državni organi zaduženi su, u skladu sa propisima, za borbu protiv korupcije u okviru svojih nadležnosti. Uprava za antikorupcijsku inicijativu je u svom dokumentu napravila Mapu organa i tijela za borbu protiv korupcije i Tabelarni prikaz antikorupcijskih institucija u Crnoj Gori.¹³³

Mapa organa i tijela za borbu protiv korupcije

Preventivni organi i tijela su označeni brojevima: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 i 11.

Represivni organi i tijela su označeni brojevima: 7, 13, 14, 15 i 16.

Kontrolno tijelo označeno brojem 12.

Izvor: Uprava za antikorupcijsku inicijativu, Analiza antikorupcijskog okvira u Crnoj Gori sa prijedlogom mjera, juni 2012, str. 36.¹³⁴

¹³¹ Sl. list Crne Gore, broj 02/08

¹³² Izvor: http://www.skupstina.me/cms/site_data/DOC24/640/640.PDF

¹³³ Izvor: Analiza antikorupcijskog okvira u Crnoj Gori sa prijedlogom mjera, Uprava za antikorupcijsku inicijativu, juni 2012, str. 36 – 39.

¹³⁴ http://www.antikorupcija.me/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=12%3A&download=197%3AAnaliza-antikorupcijskog-okvira-u-crnoj-gori-sa-prijedlogom-mjera&Itemid=117

Tabelarni prikaz antikorupcijskih institucija u Crnoj Gori

Naziv Institucije	Osnov nastanka	Nadležnosti	Status	Nadzor	Budžet (za 2012.g.)	Broj zaposlenih
Komisija za sprječavanje sukoba interesa	Zakon	Preventivne/ Kontrolne	Samostalni organ	Skupština	247.259€	9+7 (predsjednik-profesionalno zaposlen u KSSI i 6 članova – zaposleni van Komisije), ukupno zaposlenih 10, a sistematizovano 13
Državna revizorska institucija	Ustav/Zakon	Preventivne/ Kontrolne	Samostalni organ	Skupština	1.223.529,98€	55
Državna izborna komisija	Zakon	Preventivne/ Kontrolne	Samostalni organ	Skupština	65.078€	11 (2 stalno zaposlena)
Zaštitnik ljudskih prava i sloboda - Ombudsman	Ustav/Zakon	Preventivne/ Kontrolne	Samostalni organ	Skupština	345.597€	23
Uprava za antikorupcijsku inicijativu	Uredba	Preventivne	Organ u sastavu ministarstva	Ministarstvo pravde i ljudskih prava	366.233€	16
Poreska uprava	Uredba	Preventivne/ Kontrolne	Organ u sastavu ministarstva	Ministarstvo finansija	7.535,959€	559
Uprava carina	Uredba	Preventivne/ Kontrolne	Organ u sastavu ministarstva	Ministarstvo finansija	6.768.818,14€	544
Uprava za javne nabavke	Uredba	Preventivne/ Kontrolne	Samostalni organ	Ministarstvo finansija	269.703,70€	12
Državna komisija za kontrolu postupka javnih nabavki	Zakon	Preventivne/ Kontrolne	Samostalni organ	Vlada CG	182.284,30€	
Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma	Zakon	Preventivne/ Kontrolne	Samostalni organ	Ministarstvo finansija	500.377€	29
Nacionalna komisija za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala	Odluka Vlade CG	Kontrolne/ Monitoring	Tijelo Vlade CG	Vlada CG	sastavni dio budžeta UAI	14
Uprava policije	Uredba	Represivne	Organ u sastavu ministarstva	Ministarstvo unutrašnjih poslova	60,954,926.21€	4.906
Sudstvo	Ustav/Zakon	Represivne	Samostalni organi	Sudski savjet Ministarstvo pravde nad sudskom upravom	19,252,931.22 €	
Tužilaštvo	Ustav/Zakon	Represivne	Samostalni organi	Tužilački savjet Ministarstvo pravde nad tužilačkom upravom	5,704,696.89 €	

Antikorupcijski zakoni Crne Gore:

- Krivični zakonik
- Zakonik o krivičnom postupku
- Zakonik o krivičnom postupku - Glava XXIX
- Zakon o državnom tužilaštvu
- Zakon o sudovima
- Zakon o Sudskom savjetu
- Zakon o zaštiti svjedoka
- Zakon o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini
- Zakon o odgovornosti pravnih lica za krivična djela
- Zakon o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima
- Zakon o slobodnom pristupu informacijama
- Zakon o sprečavanju sukoba interesa
- Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma
- Zakon o javnim nabavkama
- Zakon o Državnoj revizorskoj instituciji
- Zakon o državnim službenicima i namještenicima
- Zakon o finansiranju političkih partija
- Zakon o državnoj upravi
- Zakon o lobiranju

IZVORI

Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta Hrvatske (Narodne novine, broj 76/09, 116/10, 57/11), izvor: internetska stranica Narodnih novina http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_07_76_1834.html

Zakon o državnom odvjetništvu Hrvatske (Narodne novine, broj 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130/11), izvor: internetska stranica Narodnih novina http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_07_76_1833.html; http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_10_116_3053.html

Odluka o Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije Hrvatske (Narodne novine, broj 82/06), izvor: internetska stranica Narodnih novina <http://www.nn.hr/Default.aspx>

Odluka o izmjenama i dopunama odluke o Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Nacionalnog programa suzbijanja korupcije Hrvatske (Narodne novine, broj 35/09), izvor: internetska stranica Narodnih novina <http://www.nn.hr/Default.aspx>

Odluka o osnivanju Povjerenstva za praćenje provedbe mjera za suzbijanje korupcije Hrvatske (Narodne novine, broj 90/2012) <http://narodne-novine.nn.hr/default.aspx>

Poslovnik Državnog odvjetništva Hrvatske (Narodne novine, broj 156/09, 61/11) http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_12_156_3890.html

Izvešće o radu državnih odvjetništava u 2011. godini, internetska stranica Državnog odvjetništva Hrvatske <http://www.dorh.hr/IzvjescjeORaduDrzavnih>

Izvešće Državnog odvjetništva Hrvatske o provedbi antikorupcijskih mjera, septembar 2012., izvor: internetska stranica Hrvatskog sabora www.sabor.hr/fgs.axd?id=21710

Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa Hrvatske (Narodne novine, broj 28/2012), izvor: internetska stranica Narodnih novina http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2012_03_28_670.html

Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva unutarnjih poslova Hrvatske (Narodne novine, broj 70/2012), internetska stranica Narodnih novina <http://narodne-novine.nn.hr/default.aspx>

Antikorupcijska politika ili tek refleks pristupnog procesa? Analiza sadržaja i provedbe antikorupcijske politike u Hrvatskoj 2008.-2011., GONG, autor Duje Prkut, maj 2012. www.antikorupcija.hr/lgs.axd?t=16&id=3207

Portal Jutarnji list <http://www.jutarnji.hr/izmjene-zakona-o-uskok-u--i-osudenicima-krace-kazne-ako-otkriju-korisne-informacije-/1059407/>, 12.10.2012.

Portal Poslovni dnevnik, <http://www.poslovni.hr/vijesti/eu-za-unapreenje-rada-uskok-a-izdvaja-milijun-eura-145163>, 16.4.2010., (Hina/pd)

Portal Korzo.net, <http://www.korzo.net/Hrvatska-aktualno/Maden-Bajic-u-Hrvatskom-saboru-predstavlja-izvjescje-o-radu-drzavnih-odvjetnistava.html>

Zakon o integritetu i sprječavanju korupcije Slovenije (Uradni list Republike Slovenije, br. 69/2011 od 2.9.2011.) <http://www.uradnilist.si/1/content?id=104995&part=&highlight=zakon+o+integriteti+in+prepre%C4%8Devanju+korupcije>

Godišnji izvještaj 2010 Komisije za sprječavanje korupcije Slovenije, internetska stranica Komisije za sprječavanje korupcije <https://www.kpk-rs.si/sl/komisija/letna-porocila>

Internetska stranica Komisije za sprječavanje korupcije Slovenije <https://www.kpk-rs.si/sl/komisija/pristojnosti-in-naloge>; <http://www.kpk-rs.si/sl/nadzor-in-preiskave/sodelovanje-z-drugimi-organi>; <http://www.kpk-rs.si/sl/korupcija-integriteta-in-etika/korupcija-je/represivni-ukrepi>

Internetska stranica <http://supervizor.kpk-rs.si>, aplikacija za praćenje troškova javnih institucija Slovenije

Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije Srbije ("Sl. glasnik Republike Srbije", br. 97/2008, 53/2010 i 66/2011), internetska stranica Agencije: http://www.acas.rs/sr_lat/zakoni-i-drugi-propisi/zakoni/zakoni-o-agenciji.pdf

Zakon o finansiranju političkih aktivnosti Srbije,
internetska stranica: http://www.acas.rs/sr_lat/zakoni-i-drugi-propisi/zakoni/o-finansiranju-politickih-partija.html

Internetska stranica Agencije za borbu protiv korupcije Srbije: http://www.acas.rs/sr_lat/o-agenciji/nadleznosti/odbora.html;
http://www.acas.rs/sr_lat/o-agenciji/organizacija.html; http://www.acas.rs/sr_lat/o-agenciji/nadleznosti/sektora.html

Informator o radu Agencije za borbu protiv korupcije Srbije od 01.09.2012.,
internetska stranica: http://www.acas.rs/images/stories/iinformator_2012.doc

Izveštaj sa sastanka direktora nacionalnih institucija i agencija za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala zemalja članica Procesu saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECF), od 9.-10.05.2011. godine u Bečićima,
internetska stranica Uprave za antikorupcijsku inicijativu Crne Gore:
http://www.antikorupcija.me/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=12%3A&download=144%3Aizvjestaj-sastanak-direktora-nacionalnih-institucija-i-agencija-za-borbu-protiv-korupcije-i-organizovanog-kriminala-zemalja-clanica-procesa-saradnje-u-jugoistocnoj-evropi-seecf&Itemid=117

Odluka o obrazovanju Nacionalne komisije za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala Crne Gore (Sl. list Crne Gore br. 61/10, 04/11, 47/11, 17/12),
<http://www.sluzbenilist.me/PravniAktDetalji.aspx?tag={43C7A850-1C96-41F5-B1F5-87FF4ADFE9B4}>

Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave Crne Gore ("Sl. list Crne Gore", br. 05/12 od 23.01.2012),
izvor: internetska stranica Službenog lista Crne Gore
<http://www.sluzbenilist.me/PravniAktDetalji.aspx?tag={A62C2FF3-50C8-434A-9D04-ACF9F74B4D61}>

Internetska stranica Uprave za antikorupcijsku inicijativu Crne Gore <http://www.antikorupcija.me/istorijat/istorijat>

Analiza antikorupcijskog okvira u Crnoj Gori sa prijedlogom mjera, Uprava za antikorupcijsku inicijativu, juni 2012.,
internetska stranica Uprave za antikorupcijsku inicijativu
http://www.antikorupcija.me/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=12%3A&download=197%3Aanaliza-antikorupcijskog-okvira-u-crnoj-gori-sa-prijedlogom-mjera&Itemid=117

Internetska stranica Skupštine Crne Gore
<http://www.skupstina.me/index.php?strana=zakoni&id=2396>,
http://www.skupstina.me/cms/site_data/DOC24/868/868.PDF

Rezolucija o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala Skupštine Crne Gore (Sl. list Crne Gore, broj 02/08)

Izveštaj Skupštini Crne Gore o implementaciji Rezolucije o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala
http://www.skupstina.me/cms/site_data/DOC24/640/640.PDF

Inovirani akcioni plan Crne Gore za provođenje Strategije za period 2010-2012,
http://www.antikorupcija.me/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=7%3A&Itemid=91